

Ankenævnet *for* Forsikring

Den 29. marts 2023 blev i sag nr. 98440:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Nordea Pension
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har forsikring ved tab af erhvervsevne. I klageskema af 5/7 2022 til nævnet samt i vedlagte bilag har klagerens advokat bl.a. anført:

"Kort redegørelse for sagen

Twisten omhandler, hvorvidt [klageren] er berettiget til udbetaling af månedlige ydelser af den forsikring mod tab af erhvervsevne, han har hos Topdanmark Livsforsikring A/S.

Vi vedhæfter Topdanmarks afslag af 7. juli 2021, vores klage af 7. april 2022 med Topdanmarks afgørelse af 16.5.2022.

En nærmere redegørelse vil blive fremsendt inden udgangen af august 2022.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Udbetaling af månedlige ydelser."

Og

"PÅSTAND: Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøgers generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget omfang, og at han er berettiget til at modtage udbetalinger fra den tegnede erhvervsevnetabsforsikring fra den 1. december 2018 og så længe betingelserne er opfyldte, og at udbetalingerne fra den 1. december 2018 med tillæg af renter samt præmiefritagelse dermed genoptages.

SAGSFREMSTILLING:

Denne sag er en forsikringssag, og tvisten drejer sig om, hvorvidt [klageren] er berettiget til udbetaling fra en tegnet forsikring mod tab af erhvervsevne hos Topdanmark Livsforsikring.

[Klageren] har modtaget månedlige udbetalinger og præmiefritagelse fra erhvervsevnetabsforsikringen siden den 1. august 2017.

I brev af 27. november 2018 meddelte Topdanmark Livsforsikring, at man stoppede udbetalingerne pr. 1. december 2018, idet det var selskabets opfattelse, at [klagerens] generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 2/3, som krævedes ifølge forsikringsbetingelserne (**Bilag 1**). Hidtil havde selskabet vurderet hans midlertidige erhvervsevne. Selskabet henviste til, at han med de rette tiltag, såsom nedsat arbejdstid, de rette skånehensyn for ryggenerne samt fortsat væggtab, burde kunne arbejde mere end 1/3 tid.

Topdanmark Forsikring standsede herefter udbetalingerne.

I brev af 7. juli 2021 gav selskabet igen afslag på udbetaling. Selskabet henviste til, at [Klagerens] erhvervsevne ikke var forværret siden december 2018, hvor man sidst vurderede, at hans generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 2/3 (**Bilag 2**). Selskabet fandt desuden, at yderligere afprøvning, som han havde deltaget i, heller ikke opfyldte hans skånebehov.

Det helbredsmæssige forløb

Journal fra egen læge for perioden januar 2010 til februar 2018 fremlægges som sagens **bilag 3**.

Det fremgår heraf, at [klageren] henvendte sig til egen læge den 21. april 2017 grundet smerter i venstre skulder og ryggen, der var opstået som følge af mange års fysisk belastende arbejde. Han modtog en blokade i skulderen, og man havde en snak om ryggen og øvelser.

Den 2. maj 2017 var han igen hos egen læge, da han oplevede en forværring af sine smerter i ryggen, særligt i lænden.

Grundet sine gener blev han henvist til røntgen af lænden, som blev foretaget den 17. maj 2018. Denne viste arkrolyse svarende til L5 og en grad 1 olistese med reduceret diskushøjde og let spondylose, jf. epikrise af 19. maj 2017 fra Sygehus ... i bilag 3.

[Klageren] blev herefter undersøgt hos ortopædkirurgisk ambulatorium, ... hospital, den 23. august 2017 som følge af sine rygsmerter (**Bilag 4**). Her blev det noteret, at han maksimalt kunne gå 1 km, og at han fik ondt i ryggen, når han stod op i længere tid og f.eks. have problemer med at støvsuge. Man foretog en MR-skanning af lænden, som viste degenerative forandringer på niveau L4/L5 og endepladeforandringer. Han blev afsluttet den 4. oktober 2017 med anbefaling om konservativ behandling og henvisning til ... Gigt- og Rygcenter.

I mellemtiden blev [klageren] undersøgt hos Arbejdsmedicinsk Afdeling ved ... hospital den 22. november 2017, hvor diagnosen lød på lændesmerter med ischias (**Bilag 5**).

Her blev der beskrevet kraftige smerter i ryggen med periodevis udstråling til venstre ben, forværring ved fastlåste stillinger, både siddende og stående, såsom bilkørsel, og han blev vækket af smerter om natten ca. hver 2. time. Derudover oplevede han smerteforværring ved gang og havde en nedsat gangdistance på maksimalt 1 km på en halv time, og han fik smerter ved bl.a. græsslåning og huslige gøremål.

Han havde behov for smertestillende medicin. Herudover blev der omtalt venstresidige skuldersmerter og problemer med at få armen op i fuld højde, hvis der var vægt på ca. 5 kg. i venstre hånd. Ved den objektive undersøgelse konstaterede man ømhed i lænden og nedsat bevægelighed i alle retninger. Arbejdsmedicinsk Klinik anbefalede skånebehov i form af vekslende arbejdsstillinger samt undgå tunge løft, arbejde i foroverbøjet stilling og arbejde over skulderhøjde. Det blev vurderet, at disse skånehensyn ikke kunne opfyldes i hans nuværende beskæftigelse. Arbejdsmedicinsk Klinik anmeldte desuden [klagerens] ryg- og skuldersmerter som erhvervssygdomme.

Efterfølgende gik [klageren] i behandling hos ... Gigt- og Rygcenter med fysio- og ergoterapi, smertehåndtering og afprøvning af hjælpemidler i januar måned 2018 (**Bilag 6**). Det fremgår af journalmaterialet herfra, at der ved MR-skanning af lænden var blevet påvist anterolistese med 12 millimeters fremadglidning af 5. lændehvirvel, hypertrofiske facetled, bilateral recesstenose samt foraminal stenose, bredbaset diskusprotrusion og modic forandringer type 2. Af udskrivesnotatet af 18. januar 2018 fremgår det, at han havde været motiveret under forløbet, og han kunne nu holde til lidt mere inden der indtrådte smerteforværring, men der var fortsat store begrænsninger, og hans smerter var generelt ikke blevet mindre. [Klageren] fik et øvelsesprogram, som han skulle fortsætte med, og han blev anbefalet at ansøge om satinlagen og lejringspude.

Den 28. juni 2018 blev der udarbejdet en speciallægeerklæringen af [speciallæge i ortopædkirurgi] på anmodning fra Topdanmark Livsforsikring (**Bilag 7**). Det fremgår heraf, at [klageren] havde konstante smerter i lænderyggen svarende til VAS 3-4/10 i hvile og VAS 8-9/10 ved belastninger. Det blev beskrevet, at selv mindre belastninger medførte forværring, herunder at gå ture på mere end

0,5 km, cykle, stå stille i mere end 30 minutter, længerevarende bilkørsel, løft på over 5 kg og almindelige husholdningsopgaver, bl.a. støvsugning og madlavning. Derudover oplevede han nedsat hukommelse og koncentration, særligt når smerterne var stærke, samt påvirket søvn og øget træthed. Om de venstresidige skuldergener blev det omtalt, at disse var aftaget i takt med, at hans arbejdsbelastning var faldet.

Diagnoserne lød her på kroniske lænderygsmerter, slidforandringer og fremadglidning af lænderyghvirvel. [Speciallæge i ortopædkirurgi] vurderede, at [klageren] ikke ville kunne komme til at varetage sit hidtidige arbejde og formentlig ej heller fuldtidsarbejde, og fandt at der ville være varige skånehensyn i form af nedsat arbejdstid, vekslende arbejdsstillinger, ingen tunge løft, foroverbøjede stillinger eller arbejde over skulderhøjde. Det blev vurderet, at der var sammenhæng mellem de fremsatte klager, objektive fund og det mangeårige rygbelastende arbejde.

I dag har [klageren] fortsat betydelige gener fra sin ryg.

Det kommunale forløb

[Klageren] er ufaglært. Han er tal- og ordblind. Han har haft en stabil tilknytning til arbejdsmarkedet forud for sit sygdomsforløb, der startede i foråret 2017, hvor han har haft forskelligt ufaglært arbejde.

I perioden 2001 til 2012 var [klageren] ansat på fuld tid som ... arbejder ved [arbejdsgiver1] i [by]. Virksomheden er beskæftiget med at vaske ..., ... og ... mm. til ... fabrikker. Derefter var [klageren] ansat som ... medarbejder hos [arbejdsgiver2] i [by] frem til 2016, hvorefter han fik ansættelse som ... medarbejder hos [arbejdsgiver3], hvor han arbejdede frem til sin sygemelding.

Ankenævnet *for* Forsikring

4.

98440

Fra maj 2017 til november 2018

[Klageren] blev sygemeldt i kommunalt regi den 12. maj 2017 pga. sin dårlige ryg (**Bilag 8**). Det fremgår af attest til sygedagpengeopfølgningen af 29. juni 2017, at han ikke kunne arbejde grundet smerterne, men at han afventede lægelige undersøgelser (**Bilag 9**).

I statusattest af 10. december 2017 blev det anført, at [klageren] fortsat havde mange smerter, og at man afventede forløbet hos ... Gigt- og Rygcenter før der kunne tages stilling til tilbagevenden til arbejdsmarkedet (**Bilag 10**).

Det fremgår af lægekonsulentnotat fra Socialmedicinsk Enhed, ... hospital, af 28. februar 2018 til brug for den kommunale sag, at [klageren] havde oplevet nogen bedring efter forløbet ved ... Gigt- og Rygcenter, men at der fortsat var betydelige gener (**Bilag 11**). Lægekonsulenten vurderede, at tilstanden efterhånden var stationær med behov for varige fysiske skånehensyn og konservativ vedligeholdelsesbehandling, og [klageren] fandtes klar til at afprøve sit funktionsniveau.

Man begyndte således at lede efter relevant virksomhedspraktik. Det fremgår af notat af 8. marts 2018 i den kommunale journalrapport, at man ledte efter praktik med opstart 12 timer om ugen og mulighed for varige skånehensyn overfor rygbelastende arbejdsfunktioner. Journalrapport fra juni 2017 til april 2018 fremlægges som sagens **bilag 12**.

Notater fra sygeforløbet i perioden 6. juli 2017 til 17. august 2018 fremlægges som **bilag 13**.

Det fremgår her af notat af 3. maj 2018, at [klageren] var startet i et praktikforløb som hos [praktiksted1] den 30. april 2018, og at han arbejdede 3 timer 4 dage om ugen. Arbejdsopgaverne foregik på [praktiksted1s] udendørsområder, hvor han bl.a. skulle rydde op, opsamle papir og andet affald med en snapper, rive lidt i bed og feje, men han oplyste, at det var hårdt for ryggen.

Det fremgår af mail af 23. maj 2018 fra virksomhedskonsulenten, at [klageren] skulle benytte en tung kantklipper, hvilket var for hårdt for ham, hvorfor praktikken blev stoppet (**Bilag 14**).

Herefter blev der opstartet en ny praktik fra den 18. juni 2018 til 16. september 2018 hos [praktiksted2] – et mindre område med selvstændige huse for [Klageren] var glad og motiveret for arbejdet, jf. også bilag 13. Beskrivelse af praktikken fremlægges desuden som sagens **bilag 15**.

[Klagerens] arbejdsopgaver bestod i at fungere som samtalepartner og passe mindre forefaldende opgaver både inde og ude, såsom mindre reparationer, opfyldning af lettere hygiejneartikler, papir og lignende på toiletterne, vanding af planter, fejning udenfor og lettere pedalarbejde. Gåturene måtte dog maksimalt vare ca. 30 minutter, da han ellers oplevede forværrede smerter. [Klageren] har også enkelte gange kørt vasketøj på en vogn mellem husene, men han havde svært ved at fylde og læsse af vognen, da det var for tungt. Når det ikke var for tungt, kunne han hive tøjet over på et bord eller en vogn i samme højde. Ved opgaven med vasketøj var hans effektivitet kun 40 %.

Det fremgår, at skånehensynene var tilgodeset, således der var mulighed for vekslende arbejdsstillinger, pauser og ingen tunge løft. I august 2018 blev han desuden bevilget en ståstøttestol og satinlagen.

Den egentlig arbejdstid var indledningsvist aftalt til 12 timer inkl. pauser fordelt på 4 dage. Fra den 14. august 2018 øgede han den samlede egentlige arbejdstid til 14 timer 4 dage om ugen. Arbejdet kunne foregå i roligt tempo, og han holdt pauser ca. 5-6 gange om dagen, men nogle gange mere, hvis han havde mange smerter. Det blev vurderet, at [klagerens] effektivitet var 75 %.

Det fremgår af opfølgningen den 10. september 2018, at [klageren] efter øgningen i arbejdstid havde behov for at lægge sig, når han kom hjem, og at han ikke var sikker på, at han kunne øge arbejdstiden yderligere uden fravær.

Desværre havde man ikke mulighed for at tilbyde [klageren] ansættelse.

Sagen skulle herefter forelægges Rehabiliteringsteamet, hvilket skete den 1. november 2018, hvor man indstillede [klageren] til ressourceforløb i op til 2 år. Rehabiliteringsplanens forberedende del og Rehabiliteringsteamets indstilling fremlægges som hhv. **bilag 16** og **bilag 17**.

Det fremgår heraf, at [klageren] var færdigbehandlet. Han var dog anbefalet vægttab af speciallæge [speciallæge i ortopædkirurgi] i juni 2018 for forebygge forværring, jf. bilag 7. [Klageren] var herefter startet hos diætist i oktober 2018 og trænede 2 gange om ugen af ca. 10 minutters varighed. Mere kunne han ikke grundet sine smerter.

På baggrund af de lægelige oplysninger og praktikkerne blev det vurderet, at der var et udviklingspotentiale, hvorfor man ville have [klageren] afprøvet i yderligere praktik med tilkobling af ergoterapeut. Han blev desuden henvist til et motions- og sundhedsforløb ved

Fra november 2018 til i dag

Fra den 30. april 2019 til 26. maj 2019 deltog [klageren] i et motions- og sundhedsforløb samt coachforløb ved ... (**Bilag 18**).

Der blev etableret ny praktik fra den 17. juni 2019 hos [praktiksted3] som ... medhjælper med lettere forefaldende opgaver 6 timer om ugen fordelt på 3 dage. Praktikken blev løbende forlænget helt frem til den 11. oktober 2020. Beskrivelse af praktikken fremlægges som **bilag 19**.

I praktikken har [klageren] afprøvet mange forskellige opgaver, bl.a. lettere depotopgaver, klargøring til foredrag, herunder opsætning af AV-udstyr, rensning af kaffeautomaten og anden lettere oprydning, laminering, samle affald samt vedligehold af legepladsen og [aktivitets]banen i form af lettere tømrerarbejde. Han havde mulighed for at skifte arbejdsstillinger, tage hvil, arbejde i eget tempo og sige fra/til hvad angik opgaver.

[Klageren] var glad for arbejdspladsen, og i sommeren 2020 nåede han op på et fremmøde på 3 timer, 4 dage om ugen svarende til 12 timer egentligt. Det fremgår dog af lægeattest af 26. juni 2020, at han havde behov for hvile, når han kom hjem (**Bilag 20**). [Klageren] formåede efterfølgende ikke at øge arbejdstiden yderligere pga. sine smerter.

Ved møde i Rehabiliteringsteamet den 6. oktober 2020 indstillede man [klageren] til fleksjob, da hans arbejdssevne fandtes væsentligt og varigt nedsat, og da man ikke kunne pege på yderligere indsatser, der kunne øge funktionsevnen udover fleksjobniveau. [Klageren] havde i sidste praktikforløb givet fremmøde 12 timer om ugen med vekslende effektivitet, og man håbede på, at arbejdstiden kunne øges på sigt inden for rammerne i et fleksjob. Rehabiliteringsplanens forber-

dende del, sagsresumé til Rehabiliteringsteamet, indstillingen af 6. oktober 2020 og bevillingen af fleksjob af 7. oktober 2020 fremlægges som hhv. **bilag 21—24**.

Der var ikke mulighed for fastansættelse ved [praktiksted3], og man begyndte i stedet at lede efter fleksjob andre steder.

[Klageren] blev herefter ansat i fleksjob fra den 26. april 2021 som ... medarbejder hos ... 15 timer om ugen - effektivt 10,5 effektive timer, som han også modtager løn for. [Klagerens] skånehensyn tilgodeses i jobbet, og han er fortsat ansat i dag (**Bilag 25**).

Forløbet i Topdanmark Livsforsikring

[Klageren] har en forsikring mod tab af erhvervsevne hos Topdanmark Livsforsikring.

Forsikringsbetingelserne fremlægges som sagens **bilag 26**. Følgende fremgår af punkt 8.B:

'1. Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og/eller forsikringsydelsen ved erhvervsevnetab, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde bliver nedsat med 2/3 eller mere, jfr. Punkterne D og E.

2. Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtigheden sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning.

Bedømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner, der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikredes hidtidige beskæftigelse.

Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn.'

Da [klageren] blev sygemeldt i 2017 og ikke længere kunne passe sit arbejde som følge af sygdom, anmeldte han forholdet til Topdanmark Livsforsikring.

Det fremgår af brev af 23. juni 2017, at [klageren] blev tilknyttet en socialrådgiver via Topdanmark Livsforsikring, som skulle hjælpe med den kommunale sag (**Bilag 27**).

Den 17. juli 2017 udfyldte [klageren] en erklæring og et funktionsskema til brug for ansøgningen om udbetaling og præmiefritagelse, hvor han oplyste om sine rygsmerter og begrænsninger i dagligdagen (**Bilag 28 og 29**). Der blev desuden udfyldt en lægeattest den 18. juli 2017 (**Bilag 30**).

Den 19. december 2017 meddelte Topdanmark Livsforsikring, at man vurderede, at [klageren] var berettiget til ydelser og præmiefritagelse fra forsikringen mod tab af erhvervsevne med virkning fra den 1. august 2017 (**Bilag 31**).

Efterfølgende har [klageren] løbende udfyldt nye erklæringer til brug for sagen, ligesom Topdanmark Livsforsikring løbende meddelte, at man fortsat fandt ham berettiget til udbetaling af ydelser og præmiefritagelse fra forsikringen. Erklæringer og breve fremlægges i kronologisk rækkefølge som sagens **bilag 32-40**.

I brev af 27. november 2018 meddelte Topdanmark Livsforsikring dog som nævnt, at man stoppe-
de udbetalingerne pr. 1. december 2018, jf. bilag 1. Selskabet overgik nu til at vurdere [klagerens]
generelle erhvervsevne, og selskabet vurderede i denne forbindelse, at hans generelle erhvervs-
evne ikke var nedsat med mindst 2/3. Selskabet henviste til, at han med de rette tiltag, såsom
nedsat arbejdstid, de rette skånehensyn for ryggenerne samt fortsat vægttab, burde kunne arbej-
de mere end 1/3 tid.

I forbindelse med tilkendelsen af fleksjob ansøgte [klageren] igen om udbetaling og præmiefrita-
gelse fra forsikringen. I denne forbindelse fremlægges erklæring og funktionsskema udfyldt den
12. november 2020 til brug for ansøgningen som sagens **bilag 41 og bilag 42**.

I brev af 7. juli 2021 gav selskabet igen afslag på udbetaling, jf. bilag 2. Selskabet henviste til, at
[klagerens] erhvervsevne ikke var forværret siden december 2018, hvor man sidst vurderede, at
hans generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 2/3, og at den yderligere afprøvning,
som han havde deltaget i, heller ikke opfyldte hans skånebehov. I denne forbindelse oplyste sel-
skabet, at [klageren] burde kunne arbejde mere end 1/3 tid i andre jobs og henviste til følgende:

*'Arbejdsprøvnninger/job med vekslende mellem stående, gående, siddende, ville aflaste din ryg, så
dit erhvervsevnetab ville være mindre end 2/3.*

*Som eksempel kan nævnes job som overvågning (evt. i produktion, museum (kustode), parkerings-
vagt, lettere administrative opgave – ex. Indtastning af simple oplysninger, assistent på ... center
med dine sociale kompetencer, lettere lagerarbejde – herunder lægge varer på plads, også evt. i
dagligvarebranchen.'*

Grundet uenighed er sagen herefter indbragt for Retten.

ANBRINGENDER:

Det gøres til støtte for den nedlagte påstand overordnet gældende, at sagsøgers generelle er-
hvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad, og at sagsøgte dermed ikke var berettiget til at
standse udbetalingen og præmiefritagelsen fra erhvervsevnetabsforsikringen.

Erhvervsevnetabet

Fastsættelsen erhvervsevnetabsnedsættelsen i erhvervsevnetabsforsikringer består i almindelig-
hed af en økonomisk vurdering af, hvad forsikrede under indflydelse af sin helbredsforringelse er i
stand til at tjene og arbejde i erhverv, som man med rimelighed kan forlange, at forsikrede skal
påtage sig, under hensyn til uddannelse, alder, tidligere beskæftigelse, omskolingsmuligheder
mm. Dette sammenlignes herefter med, hvad der er almindeligt at tjene for fuldt erhvervsdygtige
personer med lignende uddannelse, erhverv og alder.

Det er ikke et krav, at erhvervsevnenedsættelsen kan henføres til en bestemt ulykke eller et be-
stemt sygdomsforløb. I henhold til præmisserne i U.2011.1083 H skal der desuden foretages en
samlet vurdering af forsikringstagerens generelle erhvervsevne baseret på sagens akter. Det
fremgår endvidere, at der ved denne vurdering lægges vægt på de lægelige akter og oplysninger
fra kommunen, herunder sagsbehandlers og lægekonsulenters vurderinger samt resultater af
arbejdsprøvnninger mm.

Det gøres gældende, at sagsøger har godtgjort, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat med mindst
2/3 – både tilbage i 2018 og i dag.

Til støtte herfor henvises til, at vurderingen af erhvervsevnenedsættelsen som nævnt skal foretages på baggrund af en samlet vurdering af sagens lægelige og kommunale akter, og akterne i denne sag støtter, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3. Det er således veldokumenteret i såvel de lægelige som kommunale akter, at sagsøger har betydelige kroniske ryggener, der begrænser ham både i dagligdagen og erhvervsmæssigt. Han har således konstante rygsmerte og er indskrænket i sin bevægelighed i alle retninger. Selv mindre belastninger medfører forværring, herunder gåture, fastlåste stillinger, såsom at stå stille eller køre bil, samt almindelige husholdningsopgaver, bl.a. støvsugning og madlavning. Derudover oplever sagsøger nedsat hukommelse og koncentration, særligt når smerterne var stærke, samt påvirket søvn og øget træthed som følge heraf. Det er vurderet i sagens akter, at sagsøger har behov for varige skånehensyn i form af nedsat arbejdstid, vekslende arbejdsstillinger, pauser og ingen tunge løft.

Den kommunale afklaring har vist, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 – selv med de rette skånehensyn. Det er vurderet i sagens akter, at sagsøgers skånebehov var opfyldt hos [praktiksted2] og i nuværende fleksjob, hvor han har været ansat i over 1 år, og han har været igennem et længerevarende afklaringsforløb, hvor han er blevet fulgt tæt, og hvor han har afprøvet forskellige arbejdstider og adskillelige arbejdsopgaver, herunder forefaldende opgaver inden for ... området, ... arbejde og ... arbejde, hvilket sagsøgte selv foreslog i brevet af 7. juli 2021.

Trods relevante jobs og skånehensyn har sagsøger langt det meste af tiden alene haft et fremmøde på mellem 12-15 timer om ugen med en effektivitet på 9-10,5 timer ugentligt, svarende til en nedsættelse på mere end 2/3 tid.

I denne sammenhæng bemærkes desuden, at der ved vurderingen af erhvervsevnetabsnedsættelsen bl.a. skal tages højde for forsikredes *'uddannelse og de funktioner, der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv.'*, jf. forsikringsbetingelsernes punkt 8.B.2.

Sagsøger er ufaglært og ordblind, og han har en lang baggrund med fysisk hårdt arbejde. Imidlertid er de anførte skånehensyn uden tvivl begrænsende inden for mange erhverv – og særligt ufaglærte.

Henset til sagsøgers helbred, alder, tidligere erfaringer og kompetencer mm. må han anses for at være blevet afprøvet bredt og relevant.

Hertil bemærkes desuden, at det ikke kan forlanges af forsikrede, at vedkommende modsætter sig kommunens vurdering og anbefalinger – eller at han skal afprøves i ethvert tænkeligt og tilgængeligt arbejde i Danmark. Tabsbegrænsningspligten i erhvervsevnetabsforsikringen kan ikke antages at skulle fortolkes strengere end den almindelige tabsbegrænsningspligt, der kommer til udtryk i erstatningsansvarslovens § 5. I denne forbindelse henvises bl.a. til AK 85.643, hvor Ankenævnet for Forsikring fandt, at den forsikrede havde udvist relevante bestræbelser på at maksimere sin indtægt, selvom forsikringsselskabet havde bemærket, at hun alene var afprøvet inden for sit hidtidige erhverv som tandlæge, hvilket selskabet desuden ikke fandt mest skånsomt.

Det gøres herefter gældende, at sagsøger har opfyldt sin tabsbegrænsningspligt.

Idet sagsøger på baggrund af sagens akter må anses for at have godtgjort, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang, må det herefter være op til forsikringsselskabet at godtgøre, at sagsøger reelt kan arbejde mere.

Sagsøgtes brev af 27. november 2018

Det gøres herefter gældende, at sagsøgte ikke har godtgjort, at der foreligger et tilstrækkeligt grundlag for at antage, at sagsøger burde kunne arbejde mere end 1/3 af fuld tid.

Den 27. november 2018 meddelte sagsøgte, at sagsøger ikke længere var berettiget til udbetalinger. Det blev vurderet, at han med de rette tiltag, såsom nedsat arbejdstid, de rette skånehensyn for ryggerne samt fortsat vægttab, burde kunne arbejde mere end 1/3 tid.

På tidspunktet for denne vurdering havde sagsøger været i praktik ved [praktiksted2]. Som bemærket ovenfor fremgår det dog af sagens akter, at sagsøgers skånehensyn var tilgodeset i praktikken. Intet andet kan udledes. Selvom han var glad for praktikken ved [praktiksted2], og man fandt, at der var udviklingspotentiale, så var der fortsat tale om en meget nedsat effektiv erhvervsevne, og der var langt op en effektiv arbejdstid på mere end 1/3 tid. Sagsøger var desuden usikker på, om han kunne klare mere end 14 timers fremmøde om ugen trods relevante skånehensyn. Praktikken var dertil i overensstemmelse med det af sagsøgte i brev af 7. juli 2021 foreslåede arbejde som assistent på et ... center eller lettere lagerarbejde, herunder at lægge varer på plads.

Herudover gør jeg opmærksom på, at det langt fra var sikkert, at sagsøger kunne øge sin effektive arbejdstid til mere end 1/3 af fuld tid blot ved vægttab. I speciallægeerklæringen indhentet af sagsøgte var det desuden anført, at vægttab anbefalede for at mindske risikoen for tiltagende gener på sigt. Der var ingen garanti for, at vægttab kunne aflaste sagsøgers symptomer og bedre hans funktionsevne. Derudover kan det ikke komme sagsøger til ulempe, at hans muligheder for vægttab var indskrænket netop som følge af sygdommen og smerterne.

Sagsøgtes afvisning af 27. november 2018 blev således foretaget på udokumenteret grundlag. Sagsøgte havde ingen forudsætning for at antage, at sagsøger burde kunne arbejde mere end 1/3 af fuld tid på sigt.

Sagsøgtes brev af 7. juli 2021

Den 7. juli 2021 fastholdt sagsøgte sin vurdering.

Sagsøgte bemærkede indledningsvist, at man ikke vurderede, at sagsøgers erhvervsevne var blevet forværret siden december 2018, hvor selskabet sidst vurderede, at sagsøgers generelle erhvervsevne ikke var nedsat med mindst 2/3.

Heroverfor bemærkes, at sagsøger ikke skal føre bevis for, at hans tilstand er forværret, men blot for, at hans erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang svarende til 2/3 i den periode, for hvilken der anmodes om udbetaling for.

Derudover gjorde sagsøgte fortsat gældende, at sagsøger burde kunne arbejde flere timer i mere skånsomt arbejde. Sagsøgte henviste bl.a. til, at de steder, hvor sagsøger havde været i arbejdsprøvning efter november 2018, f.eks. som ..., havde han bl.a. skulle samle affald, flytte borde/stole og holde udendørsarealer, ikke gavnede hans rygger.

Heroverfor bemærkes, at der var tale at samle lettere affald såsom papir og cigaretskodder i mindre omfang og ved hjælp af en snapper, ligesom han alene udførte udendørsarbejde, som han kunne holde til, herunder fejning og vanding af planter. Det er vurderet i akterne, at det var opgaver, som tilgodeså sagsøgers sygdom, og sagsøger selv mente også, at han kunne holde til disse lettere opgaver uden smerteforværring.

Hvad angår flytning af borde og stole, så er disse opgaver alene omtalt under praktikken ved [praktiksted3]. Læser man dog nærmere efter i akterne, herunder beskrivelsen fra praktikken, kan man se, at det fremgår af opfølgningen den 26. september 2019, at sagsøger havde behov for at strække ud, hvis han havde hjulpet med at løfte borde og stole. Det var dog ikke en opgave, som han udførte ofte. Det fremgår tillige af opfølgningen den 14. september 2020, at sagsøger ikke havde fysisk betingede opgaver, f.eks. at sætte stole op til arrangement, og at de altid var 2-3 medarbejdere, som gjorde dette, da han ikke kunne gøre det selv.

Derudover kunne alle sagsøgers arbejdsopgaver udføres i eget tempo, med pauser, han kunne sige til/fra, og der har i alle praktikkerne været rig mulighed for vekslende arbejdsstillinger.

Sagsøgte er desuden ikke opmærksom på, at der jo netop har været tale om afprøvning af forskellige opgaver i forsøget på at afklare sagsøgers funktionsevne, hvilket ikke kan komme sagsøger til ulempe. Det kan ikke komme sagsøger til ulempe, at han medvirker til den kommunale afklaring. Sagsøgte synes heller ikke at have taget højde for alle de øvrige arbejdsopgaver, som sagsøger har udført, og der skal som nævnt foretages en samlet vurdering.

Sagsøgte henviste afslutningsvist til, at andre jobs bedre kunne imødesee sagsøgers skånebehov. Som eksempel nævnte sagsøgte job med overvågning (evt. i produktion, museum, parkeringsvagt, lettere administrative opgave – ex. Indtastning af simple oplysninger, assistent på ... center med hans sociale kompetencer samt lettere lagerarbejde, herunder at lægge varer på plads, også evt. i dagligvarebranchen.

Heroverfor bemærkes, at sagsøger som allerede nævnt har været afprøvet i lignende funktioner og andre relevante funktioner, og at han har opfyldt sin tabsbegrænsningspligt.

Det gøres herefter sammenfattende gældende, at sagsøger har godtgjort, at sagsøgers erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende omfang, og at sagsøger er berettiget til udbetaling og præmiefritagelse fra erhvervsevnetabsforsikringen."

Selskabet har i brev af 3/10 2022 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Tvisten

Selskabet har afvist at forlænge præmiefritagelse og udbetaling af forsikringsydelse efter 1. december 2018 med henvisning til, at klagerens erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst 2/3.

Klageren har krævet, at Topdanmark genoptager ydelserne fra 1. december 2018.

Forsikringens virkemåde og forsikringsbetingelser

Klager opretter en privattegnet invaliderente pr. 1. juli 1996 (**Bilag A**). Invaliderenten indeholder en forsikring ved tab af erhvervsevne, der kommer til udbetaling ved et erhvervsevnetab på 2/3 ud fra en medicinsk samt økonomisk vurdering. Der er en karenstid på 3 måneder.

Følgende fremgår af forsikringsbetingelserne 5716-2 (**Klagers bilag 26**):

...

Sagsfremstilling

Klageren, der er født i 19[70'erne], og er ufaglært, var ved skadens indtræden ansat som ... medarbejder. Klager bliver sygemeldt på grund rygsmerter den 24. april 2017.

Selskabet bevilger udbetaling samt præmiefritagelse fra udløb af karens den 1. august 2017.

Udbetalingen og præmiefritagelsen forlænges herefter løbende.

I perioden fra april 2018 til september 2018 er klager i to forskellige virksomhedspraktikker (**Klagers bilag 17**). Begge praktikker var som ... medhjælper.

Den første praktik blev planlagt at løbe fra perioden fra den 23. april 2018 til den 15. juni 2018. Det fremgår af bilag 17 at:

'Den 30.04.2018 startede [klageren] i virksomhedspraktik som ... medhjælper på [praktiksted1] med en arbejdstid på 12 timer om ugen fordelt på 4 dage. [Klagerens] arbejde bestod hovedsageligt i at holde udenomsarealerne i form af at opsamle papirer med opsnapper, rive i bede og feje lidt.

Praktikken blev afbrudt den 23.05.2018 efter ønske fra [praktiksted1s] side, idet [klageren] ikke udviste motivation eller interesse for arbejdet. Ud af de tre timer han var på [praktiksted1], blev det vurderet, at [klageren] kun arbejdede ca. 20 minutter om dagen. Resten af tiden sad han på en kontorstol med sin mobil i hånden.

[Klageren] har selv oplyst, at praktikken var for hård, idet han blev sat til at bruge en tung kantklipper i uhensigtsmæssig arbejdsstilling. Der var flere fraværsdage på grund af rygsmerter'.

Efterfølgende begynder klager i en ny praktik fra den 18.06.2018 til 16.09.2018, med en opstart på 12 timer om ugen, fordelt på fire dage. Arbejdsopgaverne bestod af ... /forefaldende arbejde bl.a. spartling af huller i vægge, hænge billeder op hos beboerne, rengøring af vogne, opfyldning af hygiejneartikler i de enkelte huse, gå- og cykelture med beboerne, udendørs vanding med videre. Følgende fremgår af bilag 17:

'[Klageren] har dog ikke trappet op i tid som forventet. Ved opfølgningssamtale den 20.07.2018 blev der aftale med [klageren], at han skulle trappe op i timetal. Dette skete dog først den 14.08.2018. [Klageren] begrundede dette med, at hans kone havde haft ferie, og derfor var han ikke trappet op i tid som aftalt. Ved endt praktik havde [klageren] trappet op til 14 timer om ugen'.

Rehabiliteringsteamet indstiller den 1. november 2018 til, at der bevilget et ressourceforløb på op til to år, hvilket bliver godkendt.

Den 27. november 2018 meddeler selskabet klager, at udbetalingen og præmiefritagelsen vil stoppe den 1. december 2018, idet selskabet overgår til vurderingen af det generelle erhvervsev-

netab. Selskabet vurderer, at klager ikke længere opfylder betingelserne for præmiefritagelse og udbetaling ved tab af erhvervsevne idet klagers generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst 2/3.

Den 8. oktober 2020 anmoder klager om revurdering af afgørelsen, hvorefter selskabet indhenter supplerende oplysninger i sagen.

Det fremgår af de supplerende oplysninger (**klagers bilag 19**), at klager er i en ny udviklingspraktik fra den 17.06.2020 til den 11.10.2020 – også som ... medhjælper. Arbejdsopgaverne består af laminering af skilte og hæfter, tjek af legepladsen af løse skruer, rengøring af kaffeautomat, efterse og gennemgå [aktivitets]banen. Opsamling af affald, holde udendørsarealer, opsætning af udendørs koncert. Denne praktik munder ud i en ugentlig arbejdstid på 12 timer.

Den 7. juli 2021 (**klagers bilag 2**) svarer selskabet at afgørelsen fastholdes og begrundes dette med følgende:

...

På baggrund af en anmodning fra klagers advokat 7. april 2022 (Bilag B), foretages en ny revurdering af sagen.

Den 16. maj 2022 svarer selskabet af afgørelsen fastholdes, og begrundes dette med følgende:

...

Anbringender

Efter sin gennemgang af sagen vurderer selskabet, at klagerens erhvervsevne ikke kan anses for at være nedsat med mindst 2/3, og at selskabet med rette har bragt ydelserne til ophør pr. 1. december 2018.

Klageren, der har bevisbyrden for sit erhvervsevnetab, skal dokumentere, at erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3.

Selskabet har ved sin vurdering først og fremmest lagt vægt på de lægelige oplysninger, herunder speciallægeerklæringen fra [speciallæge i ortopædkirurgi] fra 2018 (klagers bilag 7). I erklæringen beskrives klagerens gener, og der stilles følgende diagnoser: Kroniske lænderygsmærter, slidforandringer i lænderyg, fremadglidning af lænderyghvirvel og overvægt. Det beskrives endvidere i erklæringen, at klager ikke er i optimal behandling, idet klager vurderes at have behov for væggtab og deraf aflastning af ryg.

Vores lægekonsulenter anerkender, at klagers erhvervsevne i et vist omfang er nedsat på grund af nakke- og lænderygsmærter. Lægekonsulenterne vurderer dog, at erhvervsevnen ikke er nedsat med 2/3 eller mere, hvilket er en betingelse for ydelse fra forsikringen.

Det fremgår af oplysningerne fra kommunen vedrørende mulige sociale barrierer (**Bilag C**), at klager har et cigaretforbrug på mellem 30-40 cigaretter dagligt.

Vores lægekonsulent med speciale i ortopædkirurgi, lægger vægt på, at der ikke er udstrålende smerter af betydning, og ingen neurologiske udfald. Alt i alt er der tale om en relativ fredelig tilstand rent rygmæssigt, hvor væggtab og ophør med rygning vil kunne bedre tilstanden yderligere, eller eventuelt gøre klager mere velegnet til kirurgisk behandling, hvis tilstanden mod forventning forværres.

I vurderingen af klagers erhvervsevne, har vi også lagt vægt på, at det ikke er bevidst, at klager i et arbejde fuldstændig fritaget for rygbelastning skulle være nedsat med 2/3 eller mere.

De tre arbejdsprøvninger klager har været igennem, har været som ... medhjælper, og alle arbejdsprøvningerne har haft elementer af rygbelastede funktioner.

Som eksempel fremgår det af afslutningsnotatet fra ... under Helbred og Skånehensyn (**Klagers Bilag 18**), at:

'Den 08.08.2019. ... Helbredet og skånehensynene er gået fint, [klageren] gør det han kan holde til og siger selv fra når det bliver for belastende for ryggen og foroverbøjet arbejdsstillinger. [Klageren] kan selv veksle mellem arbejdsopgaverne med mulighed for skiftevis gående, stående og siddende arbejdsstillinger'.

'Den. 26.09.19. ... Arbejdslederen fortæller at han godt kan se at [klageren] dør en del med ryggen, man kan se det på ham at han lider når han løfter ting som borde og stole, han er nødt til at strække ud, når han har løftet få ting.'

Således har der ikke været tale om praktikker, hvor klager har kunnet udnytte sin resterhvervsevne optimalt, fuldstændig fritaget for rygbelastende funktioner, som eksempelvis i en funktion som telefonpasning i en reception, lette administrative funktioner uden stor faglig tyngde (eks. indtastning af simple data), eller som tilsynsførende i sit gamle miljø.

I referatet af rehabiliteringsmødet den 06.10.2020 (Klagers bilag 23) er det dokumenteret, at praktikkerne ikke har været med fuldstændig optimale skånehensyn.

'Han har arbejdet 12 timer i praktikken, men vil ikke afvise, at han med det rette match vil kunne arbejde lidt flere timer.'

Senere i samme bilag under punkt 3.2 FLEKSJOB (hvis der foreligger et fleksjob) er det igen beskrevet:

'[Klageren] har i praktikken givet fremmøde i 12 timer med vekslende effektivitet. Der er forventning om, at i takt med at der kommer ro på situationen, og der sker et godt jobmatch, vil arbejdstiden kunne øges inden for rammerne i et fleksjob.'

Det kan ikke ligge selskabet til ulempe, at klager ikke har været afprøvet (og ej heller har opnået ansættelse) i en rolle fuldstændig friholdt for rygbelastende funktioner.

Selskabet bemærker i øvrigt, at klager efter godkendelsen til fleksjob opnår fleksjobansættelse med et fremmøde på 15 timer ugentligt – altså yderligere tre timer, end hvad han præsterede i den seneste virksomhedspraktik.

På baggrund heraf fastholder selskabet, at klageren ikke opfylder betingelserne for fortsat udbetaling og præmiefritagelse efter den 1. december 2018, hvorfor ophøret af forsikringsydelse fra denne dato er sket med rette.

Såfremt nævnets kendelse går selskabet imod, indstiller selskabet til, at ydelsen fra forsikringen først genoptages fra det tidspunkt klager blev godkendt til fleksjob. Årsagen til dette er, at klager har modtaget ressourceforløbsydelse i perioden fra den 1. december 2018 til den 6. oktober 2020, hvor klager godkendes til fleksjob. Ressourceforløbsydelsen fra det offentlige var højere, end udbetalingen fra Tab af Erhvervsevneforsikringen. Udbetalingen fra Tab af Erhvervsevnefor-

sikringen bliver fratrullet krone for krone i ressourceforløbsydelsen fra det offentlige, og klager vil således ikke vil blive stillet økonomisk bedre med vores ydelse, idet kommunen blot vil fratrække vores ydelse i den ressourceforløbsydelse klager tidligere har modtaget."

Klagerens advokat har i brev af 3/11 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Vedrørende de lægelige oplysninger

Topdanmark skriver i sit indlæg, at selskabet først og fremmest har lagt vægt på de lægelige oplysninger i sagen, herunder speciallægeerklæringen af 26. juni 2018 (bilag 7). I denne forbindelse anfører Topdanmark, at det fremgår af erklæringen, at [klageren] ikke er i optimal behandling, idet der var behov for vægttab for at aflaste ryggen.

Topdanmark har dog ikke taget højde for, at speciallægen i denne sammenhæng ligeledes angav, at vægttab anbefalede for at *mindske* risikoen for *tiltagende* gener på sigt, og at der således ingen garanti var for, at vægttab kunne aflaste [klagerens] symptomer og bedre hans funktionsevne.

Allerede derfor er dette synspunkt uden betydning for sagen.

Uanset dette har Topdanmark desuden ikke taget højde for, at [klageren] efterfølgende faktisk forsøgte at tabe sig. Han startede hos diætist i oktober 2018, og han trænede 2 gange om ugen af ca. 10 minutters varighed, jf. bilag 16 og 17. Fra den 30. april 2019 til 26. maj 2019 deltog [klageren] desuden i et motions- og sundhedsforløb samt coachforløb ved

Mere træning kan han dog ikke holde til netop pga. sine rygsmerter. [Klageren] har således opfyldt sin tabsbegrænsningspligt, og det kan desuden ikke komme ham til ulempe, at hans muligheder for vægttab er indskrænket netop som følge af sygdommen og smerterne i ryggen, som ligger til grund for hans ansøgning om udbetaling fra forsikringen mod tab af erhvervsevne.

Dernæst henviser Topdanmark til, at [klageren] har et cigaretforbrug på mellem 30-40 cigaretter om dagen. Dette er dog ikke i sig selv erhvervshindrende, hvorfor det er uden relevans for sagen. Der er heller ikke tale om nogen social barriere.

Topdanmark anfører også i forlængelse af ovenstående, at vægttab og rygestop kunne gøre [klageren] mere velegnet til kirurgisk behandling, *'hvis tilstanden mod forventning forværredes'*. Topdanmark taler her om en hypotetisk fremtid. Det har ikke betydning for aktuelle tvist, og det ændrer ikke på, at [klagerens] erhvervsevne i dag er nedsat i dækningsberettiget omfang som følge af gener fra ryggen og skulderen. Planen har desuden hele tiden været fra lægelig side, at man i første omgang ville behandle [klagerens] gener konservativt. I speciallægeerklæringen af 26. juni 2018 blev det ligeledes vurderet, at han ikke ville have gavn af kirurgisk behandling, men at han blot kunne henvises til fornyet vurdering i kirurgisk regi, hvis han fik tiltagende smerter i ryggen evt. kombineret med forværring af bengener.

For det tredje henviser Topdanmark til, at selskabets egen lægekonsulent ikke har vurderet, at [klagerens] erhvervsevne er nedsat med 2/3 eller mere. I denne forbindelse oplyser Topdanmark, at lægekonsulenten har lagt vægt på, at der ikke er udstrålende smerter af betydning og ingen neurologiske udfald.

Heroverfor bemærkes, at det bestemt ikke er afgørende for erhvervsevnetabsvurderingen, hvorvidt der er udstråling eller neurologiske udfald. Smerter og bevægeindskrænkning i ryggen kan i sig selv begrænse erhvervsevnen. Der skal foretages en samlet og konkret vurdering. Af den i stævningsudkastet omtalte dom, U.2011.1083 H, kan det ligeledes udledes, at afgørende er, om der på lægefagligt anerkendt grundlag er fundet belæg for at antage, at forsikrede har gener, hvilket uden tvivl er tilfældet i [klagerens] sag. Hans gener og begrænsninger er således velbeskrevet i sagens lægelige og kommunale akter.

...

Vedrørende praktikforløbene

Topdanmark vurderer endvidere, at de praktikforløb, som [klageren] har været igennem, ikke er retvisende for hans erhvervsevnenedsættelse, og dermed at tabsbegrænsningspligten ikke er opfyldt. Topdanmark anfører følgende på s. 6:

...

Heroverfor bemærkes indledningsvist, at det ikke kan forlanges af forsikrede, at vedkommende modsætter sig kommunens vurdering og anbefalinger. Tabsbegrænsningspligten i erhvervsevnetabsforsikringen kan ikke antages at skulle fortolkes strengere end den almindelige tabsbegrænsningspligt, der kommer til udtryk i erstatningsansvarslovens § 5. I denne forbindelse henviser jeg bl.a. til AK 85.643, hvor Ankenævnet for Forsikring fandt, at den forsikrede havde udvist relevante bestræbelser på at maksimere sin indtægt, selvom forsikringsselskabet havde bemærket, at hun alene var afprøvet inden for sit hidtidige erhverv som tandlæge, hvilket selskabet desuden ikke fandt mest skånsomt.

Der kan ligeledes ikke stilles krav om, at [klageren] skal være fuldstændig fritaget for rygbelastende arbejde. Dette for det første fordi, forsikringstageren som et naturligt led i den kommunale afprøvning jo skal afprøves i forskellige funktioner, arbejdsopgaver, arbejdstider, skånehensyn mm. for at finde ud af, hvad vedkommende kan holde til. Dette indebærer, at forsikrede ofte vil støde på afprøvning, hvor ikke alle skånehensyn er opfyldt. Det bør ikke komme forsikrede til ulempe, at vedkommende har deltaget i en sådan afprøvning. Tværtimod må det anses som en aktiv indsats på at opfylde tabsbegrænsningspligten. For det andet, så skal der som nævnt foretages en samlet vurdering af erhvervsevnetabsnedsættelsen, hvor der tages hensyn til bl.a. forsikringstagerens alder, helbred, tidligere erfaring og kompetencer, muligheder for omskoling mm. I denne forbindelse skal forsikringstageren som led i sin tabsbegrænsningspligt naturligvis søge at mindske sit indkomsttab, hvilket gøres bedst ved udnyttelse af sin viden og sine kompetencer.

Det er herefter min opfattelse, at [klageren] – henset til hans helbred, alder, tidligere erfaringer og kompetencer, muligheder for omskoling mm. - er blevet afprøvet bredt og relevant.

Herudover har Topdanmark ikke taget højde for, hvor meget og hvad [klageren] egentlig har løftet i de tre arbejdsprøvnings. Selskabet synes således blot at have låst sig fast på enkelte notater i de kommunale akter i stedet for at se på det samlede billede. Jeg mener desuden ikke, at det er korrekt, at alle arbejdsprøvningserne har været af rygbelastende karakter, jf. nedenfor.

Endvidere gør jeg opmærksom på, at de eksempler (s. 6 nederst til s. 7 midt for), som Topdanmark støtter sin vurdering på, desuden alene omhandler det sidste praktikforløb, og ikke alle tre praktikker, som Topdanmark lægger op til i sit indlæg.

Derudover har Topdanmark ikke set på [klagerens] *effektive* arbejdstid, hvilket er det afgørende.

Det første praktikforløb

Hvad angår det første praktikforløb fremgår det af notat af 8. marts 2018 i den kommunale journalrapport (bilag 12), at man ledte efter en praktik med opstart 12 timer om ugen og mulighed for varige skånehensyn overfor rygbelastende arbejdsfunktioner. Man fandt herefter et praktikforløb til [klageren] som ... hos [praktiksted1] fra den 30. april 2018. Arbejdsopgaverne foregik på [praktiksted1s] udendørsområder, hvor han bl.a. skulle rydde op, opsamle papir og andet affald med en snapper, rive lidt i bed og feje, men han oplyste, at det var hårdt for ryggen. Særligt en af arbejdsopgaverne – anvendelse af en kantklipper – var dog for tung for ryggen. Praktikken blev derfor med rette stoppet. [Klageren] nåede kun at være i dette forløb i ca. 3 uger.

Det andet praktikforløb

...

[Klagerens] skånehensyn var således tilgodeset i bedst muligt omfang i dette forløb, hvilket også fremgår af bilag 15.

...

De 14 timer om ugen med 75 % effektivitet var således for meget for [klageren]. Der bør ikke være behov for hvile derhjemme efter endt arbejdsdag. Arbejdet bør ikke gå ud over forsikringstagerens fritid.

...

Praktikken ved [praktiksted2] opfyldte således [klagerens] skånebehov, men arbejdstiden burde dog, såfremt han var blevet tilbudt fast ansættelse, alene have været på 12 timer om ugen. Det skal ikke komme forsikringstageren til ulempe, at han forsøgte at øge sin arbejdstid som led i den kommunale afprøvning.

Det tredje praktikforløb

... [Klageren] arbejdede som ... medhjælper med lettere forefaldende opgaver 6 timer om ugen fordelt på 3 dage, og [klageren] fik afprøvet en hel del forskellige opgaver.

Topdanmark har i sit indlæg henvist til følgende notater i bilag 18 (retteligt bilag 19):

'Den 08.08.2019. ... Helbredet og skånehensynene er gået fint, [klageren] gør det han kan holde til og siger selv fra når det bliver for belastende for ryggen og foroverbøjet arbejdsstillinger. [Klageren] kan selv veksle mellem arbejdsopgaverne med mulighed for skiftevis gående, stående og siddende arbejdsstillinger.'

Dette taler ikke imod, at skånehensynene er tilgodeset. [Klageren] kan således selv styre sit arbejdstempo og sige fra.

'Den. 26.09.19. ... Arbejdslederen fortæller at han godt kan se at [klageren] døjler en del med ryggen, man kan se det på ham at han lider når han løfter ting som borde og stole, han er nødt til at strække ud, når han har løftet få ting.'

Det var en del af afprøvningen i praktikforløbet, at han til tider skulle løfte borde og stole. [Klageren] fortsatte dog som nævnt i praktikken helt frem til oktober 2020, og arbejdsopgaverne blev løbende justeret. I stedet fik [klageren] således hjælp til disse opgaver, og til sidst var han fratrædet fysisk tunge opgaver.

Topdanmark har desuden henvist til følgende notater i bilag 23 (Rehabiliteringsteamets indstilling til fleksjob af 6. oktober 2020):

'Han har arbejdet 12 timer i praktikken, men vil ikke afvise, at han med det rette match vil kunne arbejde lidt flere timer.'

og

'[Klageren] har i praktikken givet fremmøde i 12 timer med vekslende effektivitet. Der er forventning om, at i takt med at der kommer ro på situationen, og der sker et godt jobmatch, vil arbejdstiden kunne øges inden for rammerne i et fleksjob.'

Her gør jeg indledningsvist opmærksom på, at eventuel optimisme fra kommunens eller skadelidtes egen side, bør ikke få den konsekvens, at skadelidte mister sin ret til erstatning, når det efterfølgende viser sig ikke at holde stik. Uagtet denne optimisme vurderede man desuden, at hans arbejdsevne var væsentlig og varigt nedsat, og at han ikke ville kunne øge arbejdstiden ud over rammerne i et fleksjob.

...

Praktikforløbene afspejler således blot, hvor vanskeligt det kan være at finde et job til én med [klagerens] baggrund og skånebehov, hvilket ikke kan komme ham til ulempe, tværtimod. Det er en del af erhvervsevnetabsvurderingen.

...

Vedrørende ressourceforløbsydelse

...

Jeg vil vende tilbage med yderligere bemærkninger hertil. Jeg vil dog allerede nu gøre opmærksom på, at Topdanmark uanset vil skulle tilbagebetale den betalte forsikringspræmie, såfremt [klageren] får medhold."

Selskabet har i brev af 13/12 2022 til nævnet bl.a. anført:

"Vedrørende bemærkningerne til den helbredsmæssige vurdering

Indledningsvis skal selskabet understrege, at klager på tidspunktet for vurderingen af den generelle erhvervsevne ikke dokumenterede et erhvervsevnetab på mere end 2/3, selv med den daværende helbredstilstand og vægt. Således skal et muligt fremtidigt vægttab og ophør af rygning alene ses som en mulighed for yderligere bedring af tilstanden.

Det er ikke korrekt gengivet, når klagers advokat skriver, at vægttabet blev anbefalet for at mindske risikoen for tiltagende gener på sigt.

Af **bilag 7**, (der indeholder speciallægeerklæringen fra speciallæge [speciallæge i ortopædkirurgi]), er det direkte beskrevet i konklusionen, at:

'Dertil må man dog antage, at en grad af pt.s vedvarende rygggener stammer fra pt.s abdominale adipositas. Pt. er for nuværende lægeligt færdigbehandlet og udredt. Det er oplyst til pt. at han med fordel kan forestå vægttab, om muligt 20 kg ned. Der er ingen garanti for at dette vil aflaste pt.s symptomer, men vil gå med til at forebygge tiltagende gener på sigt.'

Pt. er ikke i optimal behandling:

Pt. vurderes at have behov for diætist med henblik på behov til vægttab og derved aflastning af ryg.'

Det fremgår endvidere også af **Bilag 4** (journalnotat fra ... hospital), at klager bliver anbefalet rygestop, vægtreduktion og træning.

I forhold til klagers cigaretforbrug oplyser selskabets lægekonsulent med speciale i neurologi, at rygning positivt vides at have betydning for ryglidelser. Det er derfor ikke uden betydning, at klager har et forbrug af op til 40 cigaretter dagligt.

Selskabet er enige med klagers advokat i, at smerter og bevægeindskrænkning i sig selv kan begrænse erhvervsevnen. Dog er der forskel på graden af smerter, afhængende af om der er tale om muskelsmerter eller smerter med nerverodspåvirkning.

Selskabets lægekonsulent med speciale i neurologi oplyser, at i klagers tilfælde er der ikke fundet noget betydende strukturelt på skanning hvorfor hans smerte formentlig overvejende skyldes muskelspændinger. Dette kan også medføre smerter, men ikke i samme grad som ved nerverodspåvirkning. Således har det betydning for den samlede vurdering af erhvervsevnen, om der er tale om muskelsmerter, eller smerter med nerverodspåvirkning.

Vedrørende bemærkninger til arbejdsprøvningerne

...

Selskabet gør i forlængelse af bemærkningerne opmærksom på, at selskabet er af den opfattelse, at klagers motivation i arbejdsprøvningerne i tidlige perioder har været nedsat.....

Her findes en beskrivelse af både klagers indsats i første praktik samt den forsinkede øgning af timetal i klagers anden praktik.

Selskabet vurderer, at opgørelsen af den effektive arbejdstid ikke giver et retvisende billede af klagers reelle formåen. I den forbindelse lægger selskabet vægt på, at opgørelsen af arbejdstid ikke syntes at have tilladt almindelige pauser (en medarbejder på 14 timer ugentligt på almindelige vilkår, må forventeligt have indlagt pauser i sin arbejdstid).

Endvidere er selskabet overgået til en vurdering af klagerens generelle erhvervsevnetab, hvorefter klagerens erhvervsevne vurderes inden for det brede arbejdsmarked og ikke alene inden for sit hidtidige erhverv eller som ... medhjælper. Der skal således også ske en sammenligning med ikke fysisk belastende erhverv, hvor klageren må formodes at kunne udnytte en større resterhvervsevne.

Klageren ses ikke at være begrænset i stillesiddende funktioner, idet det bemærkes, at det af de kommunale akter af den 1. november 2018 bl.a. fremgår (**Bilag 17**):

'Pauserne brugte han på at sidde ned og drikke kaffe og snakke med beboerne'.

Beskrivelsen om, at klageren i praktikken anvender sine pauser til at drikke kaffe og tale med ... beboere understøtter selskabets opfattelse af, at han er i stand til at bestride et stillesiddende arbejde. Selskabets skal derfor gøre gældende, at klagerens aktivitet under afholdelse af pauser vil kunne betragtes som en arbejdsindsats som eksempelvis en omsorgsmedhjælper.

Vedrørende henvisninger til U.2011.1083 H og Ankenævnskendelse 85.643

Selskabet vurderer, at der ikke er tale om tilsvarende problemstillinger, og at dommen og kendelsen således ikke er relevante for sagen.

Vedrørende ressourceforløbsydelse

Ankenævnet *for* Forsikring

20.

98440

Det er korrekt, at klager vil have ret til præmiefritagelse, hvis nævnet finder, at hans erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3."

Til dette har klagerens advokat fremsendt brev af 19/1 2023, hvori det bl.a. er anført:

"Jeg vil dog kort bemærke følgende til Topdanmarks indlæg for så vidt angår bemærkningerne til arbejdsprøvningerne:

...

I forhold til at anførte om effektiv arbejdstid og pauser gør jeg opmærksom på, at det fremgår af sagens kommunale akter, at [klageren] havde pauser i sine praktikforløb. Pauser var en del af [klagerens] skånebehov. Jeg er derfor uforstående overfor disse bemærkninger.

Hvad angår praktikforløbet ved [praktiksted2], har Topdanmark desuden bemærket, at [klageren] brugte sine pauser på at sidde og tale med ... beboerne. Det er herefter Topdanmarks opfattelse, at dette er udtryk for, at han ikke er begrænset i at varetage stillesiddende funktioner, og at dette desuden bør betragtes som en arbejdsindsats.

Dette er jeg ikke enig i. Det er korrekt, at [klageren] kan sidde ned i kortere tidsrum, men som det fremgår flere i steder i sagens kommunale akter, så har han behov for varierende arbejdsstillinger. At han således sad ned under sine pauser og slappede af, er ikke ensbetydende med, at han kan varetage et stillesiddende arbejde eller at dette er udtryk for en yderligere effektiv erhvervsevne. Han skal have lov til at holde pause og tale med sine kollegaer og eventuelle beboere.

I øvrigt gør jeg opmærksom på, at [klagerens] arbejdsopgaver i dette praktikforløb jo bestod i at fungere som samtalepartner og passe mindre forefaldende opgaver både inde og ude. Han er således allerede blevet afprøvet i funktionen som omsorgsmedhjælper, og som tidligere oplyst har [klageren] trods relevante skånehensyn og -opgaver i dette praktikforløb vist, at han maksimalt kunne fremmøde 12 timer om ugen."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Nævnet har blandt andet modtaget oplysningsskema af 19/6 2017, klagerens ansøgning af 17/7 2017, udateret funktionsskema, attest til sygedagpengeopfølgning af egen læge af 29/6 2017, lægeattest ved nedsat erhvervsevne¹ af 18/7 2017, statusattest af egen læge af 10/12 2017, klagerens ansøgninger af 29/12 2017, af 31/1 2018, af 18/6 2018, af 16/10 2018, og af 12/11 2020, funktionsskema til ansøgning af 12/11 2020, journal fra egen læge fra 5/1 2010 til 12/2 2018, journal fra ortopædkirurgisk ambulatorium fra 23/8 2017 til 4/10 2017, journal fra arbejdsmedicinsk afdeling fra 22/11 2017 til 1/12 2017, journal fra gig- og rygcenter fra 2/1 2018 til 18/1 2018, ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 28/6 2018, kommunalt lægekonsulentnotat af 28/2 2018, kommunal journalrapport fra 22/6 2017 til 4/4 2018, akter fra jobcenteret fra 6/7 2017 til 17/8 2018, mail fra virksomhedskonsulent af 23/5 2018, beskrivelse af praktik ved praktiksted2 fra 18/6 2018 til 16/9 2018, rehabiliteringsplanens forberedende del af 8/10 2018, rehabiliteringsteamets indstilling af 1/11 2018, afslutningsnotat fra kommunalt team af 28/5 2019, beskrivelse af praktik ved praktik-

sted3 fra 17/6 2019 til 11/10 2020, kommunalt notat af 21/8 2020, lægeattest til rehabiliteringsteamet af 26/6 2020, rehabiliteringsplanens forberedende del (udateret), sagsresumé til møde i Rehabiliteringsteamet af 26/8 2022 (rettelig 2020), rehabiliteringsteamets indstilling af 6/10 2020, bevilling af fleksjob af 7/10 2020, godkendelse af fleksjob af 22/4 2021, brev fra selskabet til klageren af 23/6 2017, selskabets afgørelser af 19/12 2017, af 11/1 2018, af 19/3 2018, af 16/5 2018, af 25/6 2018, af 24/8 2018, af 27/11 2018 og af 7/7 2021, klagerens klage til selskabet af 7/4 2022, selskabets fastholdelse af 16/5 2022, police af 1/7 1996 og forsikringsbetingelser 5716-2 af januar 1987. Uddrag af bilagene gengives nedenfor.

Af mail fra virksomhedskonsulent af 23/5 2018 fremgår bl.a.:

"Som aftalt har jeg nu talt telefonisk med ... fra [praktiksted1] og [klageren].

Jeg har sagt at vi stopper praktikken fra dags dato.

[Klageren] sagde at det var alt for hårdt for ham, og han sagde at han gik med en tung kantklipper.

Jeg spurgte ... hvilke opgaver som [klageren] havde lavet og i hvilket omfang han havde være der.

... sagde at der ikke havde været en uge uden fravær.

På de 3 timer holdes der mange pauser, og det er ... s vurdering at han maks. arbejder omkring 20 minutter ud af de 3 timer.

Opgaverne var at gå med en papirsnapper og samle affald op, rive lidt i et bed og feje lidt – ... siger at det var lettere opgaver.

Han møder til tiden, når han ikke har fravær."

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 28/6 2018 fremgår bl.a.:

"Aktuelle klager og symptomer

Pt. klager på nuværende tidspunkt over konstante lænderygsmærter, der ligger på en VAS skala fra 1-10. På 3-4/10 i hvile samt op mod 8-9/10 i forbindelse med belastning af ryg. Det værende sig gåture, cykelture, stå stille mere end blot end halv time ad gangen. Ligeledes fremprovokeres smerterne af bilkørsel mere end en halv time ad gangen.

Initielt i forbindelse med sygemeldingen, specielt venstresidige skuldersmerter. Har tidligere været beskrevet af ... Ryg- og Gigtcenter som afklemningssmerter i venstre skulder, men disse er aftaget og er stort set væk på nuværende tidspunkt i takt med at pt's arbejdsbelastning er faldet.

Udover ovenstående ryg- og skuldergener klager pt. over humørsvingninger, søvnbesvær samt koncentrationsbesvær, som specielt er til stede i forbindelse med forværring af rygsmerter. Af og til hukommelsesproblemer.

Pt. er for få uger siden begyndt at have en sovende og prikkende fornemmelse ned på ydersiden af højre ben.

Aktuelle funktionstab

Gangdistance, cykeldistance samt evne til at sidde, stå og køre bil mere end en halv time af gangen. Som beskrevet ovenfor.

Kan ikke gå på ujævnt terræn så som grus, pløjemark, skovbund, brosten eller lignende, da dette giver kraftige smerter i lænderyg. Nedsat evne til at bøje sig forover på basis af kraftige lænderygsmerter. Ligeledes smerter ved bagoverbøjning og sideversbøjninger. Pt. angiver ikke at kunne gå i hug.

Kan ikke løfte over 5 kg i skulderhøjde, uden at det udløser kraftige smerter i ryg.

Har måtte afstå for at støvsuge, gulvvask samt lægge tøj sammen, klippe negle og ordne fødder på basis af kraftige lænderygsmerter. Ligeledes kan pt. ej længere foretage arbejde som tidligere såsom ..., græsslåning, malerarbejde eller arbejde på ... eller ... arbejde, ligeledes på basis af rygsmerterne.

Pt. kan lave mad men ikke mere 15-20 min ad gangen, hvorefter han får kraftige smerter i ryggen.

Medicin

Amlodipin 5 mg x 1 for blodtryk. Opstartet på ... Ryg- og Gigtcenter i januar 2018.

Ancozan 50+12,5 mg x 2 dgl., via egen læge.

Ibuprofen 400 mg x 3 dgl., smertestillende gennem den seneste måneds tid.

Pantoprazol 40 mg x 1. af og til mod sur mave.

Mandolgin 50 mg. smertestillende, ved behov. Maks 1-2 stk. dgl., tager sjældent disse.

Panodil 665 mg 2 x 3 dgl.

Tobak

Ryger 15-20 cigaretter dgl.

Alkohol

Ca. 15 genstande ugentligt.

...

Diagnoser

Kroniske lænderygsmerter - DM544.

Slidforandringer i lænderyg, lumbal diskusdegeneration - DM513A.

Fremadglidning af lænderyghvirvel - spondylolistese grad 1 - DM430.

Overvægt - abdominal fedme - adipositas - DE650.

Resume

Pt. sygemeldt siden 27. april 2017 på basis af kraftige lænderygsmerter, der i første omgang stråler op mod brystryk samt venstresidige skuldersmerter. I takt med at pt. har været sygemeldt er venstresidige skuldersmerter aftaget. Dog er smerter i lænderyg vedblevet. Der var initielt smerter ned i venstre ben, der stort set er aftaget nu.

Nytilkommen let snurren ned i højre ben, men daglige lænderygsmerter, der forhindrer pt. at stå, gå gennem længere tid og ligeledes foretage rygbelastende arbejde.

Pt. har været i behandling med fysioterapi, ergoterapi samt kiropraktik uden effekt. Pt. har siden sygemeldingen taget ca. 20 kg og ryger 20 cigaretter dgl.

På nuværende tidspunkt ikke planlagt yderligere lægelig behandling. Pt. er i praktikforløb via kommunen. På nuværende andet forløb, som angiveligt går fornuftigt 12 timer ugentligt. Dog be-

grænset af, at pt. ikke kan løfte mere end 5-10 kg og ligeledes har en gangdistance, der er nedsat til ca. 0,5 maks 1 km gang, hvorefter pt. får kraftige lænderygsmarter. Der er ikke planlagt yderligere lægelig behandling eller udredning.

Konklusion

Pt. har på basis af ovenstående ryglidelse funktionstab oplistet under aktuelle symptomer og klager. Der findes medicinsk sammenhæng mellem de fremsatte klager af pt. samt de objektive fund. Herunder mangeårigt rygbelastende arbejde og nedslidning af ryg til følge.

Dertil må man dog antage, at en grad af pt's vedvarende ryggene stammer fra pt's abdominale adipositas. Pt. er for nuværende tidspunkt lægeligt færdigbehandlet og udredt.

Det er oplyst til pt. at han med fordel kan forestå vægttab om muligt 20 kg ned. Der er ingen garanti for, at dette vil kunne aflaste pt's symptomer, men vil gå med til at forebygge tiltagende gener på sigt.

Pt. er ikke i optimal behandling:

Pt. vurderes at have behov for diætist med henblik på behov til vægttab og deraf aflastning af ryg. Pt. kan på nuværende tidspunkt ikke træne fysisk med gang, cykling og løb eller hjemmetræning. I forhold til at styrke rygmuskulatur eller vægttab på basis af sine kraftige lænderygsmarter, vurderes ikke at ville have gavn af supplerende fysioterapi eller lign.

Pt. vurderes ikke at kunne varetage hidtidige arbejde og formentlig ej heller fuldtidsarbejde.

Pt. vurderes at kunne foretage lettere forefaldende arbejde på nedsat tid med vekslende arbejdsstillinger og belastning og varige skånehensyn. Skånehensynene er som beskrevet ovenfor: Veksellende arbejdsstilling, undgå tunge løft, foroverbøjning stilling samt intet arbejde over skulderhøjde. Dertil hjælpemidler i form af glidelagen og specialpude, hvilket der ansøgt om. Skånehensyn vil kunne indarbejdes gennem jobtilpasning.

Patienten vurderes ikke at have gavn af kirurgisk behandling. Såfremt pt. på trods af vægttab ned til 100 kg og får tiltagende kraftige smerter i ryggen evt. kombineret med forværring af bengener, kan pt. henvises til fornyet vurdering i rygkirurgisk regi. Selv ved en eventuel fremtidig operation er der ikke garanti for symptomlindring.

Pt. kan påbegynde delvis raskmelding. Fungerer p.t. 12 timer/uge i ovennævnte jobpraktik. Om han kan yderligere raskmeldes, vil bero på en subjektiv vurdering i forhold til ovenstående og fortsat jobprøvning.

Der vurderes ingen sociale eller andre helbreds-mæssige problemer, som påvirker pt's funktionsevne."

Af rehabiliteringsteamets indstilling af 1/11 2018 fremgår bl.a.:

"Rehabiliteringsteamet indstiller, at borgeren skal i et ressourceforløb

...

Den 08.03.18 blev der lavet bestilling på virksomhedspraktik. Der blev afholdt møde ved Der blev dog ikke iværksat praktik i virksomheden, idet [klageren] mente, at arbejdsopgaverne var for fysiske hårde i forhold til hans tilstand.

Den 30.04.18 startede [klageren] i virksomhedspraktik som ... medhjælper på [praktiksted1] med en arbejdstid på 12 timer om ugen fordelt på 4 dage. [Klagerens] arbejde bestod hovedsageligt i at holde udenomsarealerne i form af at opsamle papirer med opsnapper, rive i bede og feje lidt. Praktikken blev afbrudt den 23.05.18 efter ønske fra [praktiksted1s] side, idet [klageren] ikke udviste motivation eller interesse for arbejdet. Ud af de 3 timer han var på [praktiksted1], blev det vurderet, at [klageren] kun arbejdede ca. 20 minutter om dagen. Resten af tiden sad han på en stol med sin mobil i hånden.

[Klageren] har oplyst, at praktikken var for fysisk hårdt for hans ryg, idet han blev sat til at bruge tung kanttaller i uhensigtsmæssig arbejdsstilling. Der var flere fraværsdage under praktikken på grund af rygsmerter.

Der blev efterfølgende iværksat virksomhedspraktik på [praktiksted2] (hjem for ...) som ... medhjælper i perioden 18.06.18 til 16.09.18. Opstart på 12 timer om ugen fordelt på 4 dage. [Klageren] har dog ikke trappet op i tid som forventet. Ved opfølgningssamtale den 20.07.18 blev det aftalt med [klageren], at han skulle trapper op i timetal. Dette skete dog først 14.08.18. [Klageren] begrundede dette med, at hans kone havde haft ferie og derfor var han ikke trappet op i tid som aftalt. Ved endt praktik havde [klageren] trappet op til 14 timer om ugen.

Arbejdsopgaverne bestod af ... /forefaldende arbejde bl.a. af spartling af huller i vægge, hænge billeder op hos beboerne, rengøring af vogne, opfyldning af hygiejneartikler i de enkelte huse, gå- og cykelture med beboere, udendørs vanding m.v.

[Klageren] har under hele forløbet holdt 5-6 pauser om dagen af 15-20-minutters varighed pr. pause. Pauserne brugte han på at sidde ned og drikke kaffe og snakke med beboerne. [Klagerens] samlede effektivitet var ca. 75 % i de timer han reelt arbejdede. Hvis man ser bort fra pauserne var hans reelle effektive arbejdstid således ca. 1½ timer om dagen ved praktikkens afslutning.

Der har været 6 fraværsdage under praktikken, heraf har 3 været arbejdsrelateret i form af ondt i ryggen.

Det kan i øvrigt oplyses, at [klageren] har været i kontakt med ... sundhedscenter og starter ved diætist den 17.10.18 med henblik på væggtab. [Klageren] fik i august bevilget en ståstøttestol og satinlagen.

...

Møde i Rehabiliteringsteamet den 01.11.2018

Sundhedskoordinator opsummerer på mødet, at [klageren] har haft hårdt tungt fysisk arbejde. Der er tale om lettere og ikke svære degenerative forandringer i lænderygsøjlen. Han har ikke længere smerter i v. ben og der er heller ikke skuldergener længere. Han har gennemført forløb på ... Gigt og rygcenter.

[Klageren] fortæller på mødet, at den første praktik var for rygbelastende (... medhjælper på [praktiksted1]). Han har senest været tilknyttet [praktiksted2], hvor han var tilknyttet 5 huse med forefaldende opgaver. Han fungerede godt i denne praktik. Første del af praktikken på [praktiksted2] bar dog præg af forløbet på [praktiksted1], som dermed var årsag til, at han ikke kunne trappe op i arbejdstid. I praktikken kom han op på 3 ½ time om dagen inklusive pauser. Det oplyses på mødet, at antallet af pauser har svinget meget alt efter hvilke opgaver han varetog den pågældende dag.

På hjemmefronten laver han ikke meget praktisk. Han kan godt lave mad, men er nødt til at ligge efterfølgende. Han sender børnene i skole og kan også indimellem lægge tøj sammen.

[Klageren] oplyser, at han havde godt udbytte af forløbet på ... Gigt og rygcenter, hvor han fik trænet. Han træner fortsat 2 gange om ugen af ca. 10 minutters varighed. Han er også i gang med

vægttab. Han er tilknyttet diætist i Sundhedscentret og har frem til nu tabt sig 4 kg. Han vil gerne i fremtiden arbejde med noget tilsvarende som det i praktikken på [praktiksted2].

...

Muligheder for progression:

Det er Rehabiliteringsteamets vurdering, at der lægeligt ikke er beskrevet forhold, som forhindrer en varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er stadig udviklingsmuligheder gennem deltagelse i sundhedsfremmende forløb og en beskæftigelsesmæssig indsats. Det kan således ikke udelukkes, at [klageren] gennem mere intensiv træning, støtte til livsstilsændring og en længerevarende praktik med hensyntagende opgaver kan udvikle sin funktions- og arbejdssevne.

Rehabiliteringsteamet peger på, at der sker henvisning til ... for et motions- og sundhedsforløb mhp. fysioterapeutisk vejledning og træning. Det er teams vurdering, at det vil være gavnligt med et mere intensivt træningsforløb, der skal styrke balancen, muskler og mavemuskler mv. Der er lagt vægt på, at [klageren] er afsluttet på ... Gigt og Rygcenter og nu selvtræner 2 gange om ugen af 10 minutters varighed.

Derudover peger teamet på, at der sker henvisning til en ny længerevarende virksomhedspraktik med udgangspunkt i de beskrevne hensyn og [klagerens] jobønsker for fremtiden. Der skal tilkobles en ergoterapeut på praktikstedet for at sikre at nødvendige hensyn tages og han instrueres i korrekte arbejdsstillinger.

Virksomhedspraktikken skal understøtte en fortsat lempelig optræning af arbejdssevnen mhp. at genvinde tilknytning til arbejdsmarkedet."

Af lægeattest til rehabiliteringsteamet af 26/6 2020 fremgår bl.a.:

"2.2 Relevante helbredsforhold

...

Pt. er kendt med rygsmerter siden 2015. Rtg har vist degenerative forandringer samt arkolyse svt. 5. lumbalhvirvel og grad 1 olistese med reduceret discushøjde og let spondylose. Han har en kendt anamnese med hårdt rygbelastende arbejde på ... som truckfører, løft af tunge ... kasser, og job som Ortopædkir afd har set pt i 2017 og konkluderer at hans rygsmerter skyldes degenerative forandringer på niveau L5/L6. Der er ligeledes lavet MR scanning som også viser arkolyse svt 5. lumbalhvirvel og grad 1 olistese med reduceret discushøjde og let spondylose.

Har været på ... gigt og rygcenter i 2018 til konservativ behandling. Deltog godt og motiveret i hele forløbet. Har også deltaget i smertetacklingsundervisning og øvelsesprogrammer pt har også været til udredning for karpaltunnelsyndrom, med nervelednings undersøgelse. Diagnosen blev dog frafaldet.

2.3 Særlige hensyn

...

Pt. har ikke en særlig lang gangdistance. Har brug for skiftende arbejdsstillinger, og intet rygbelastende arbejde, ingen tunge løft.

2.4 Lægens kommentarer til patientens opfattelse af eget helbred

...

Pt. har job på [praktiksted3] og er meget glad herfor. Han er nu oppe på at arbejde 3 timer dgl 4 dage ugentlig.

Når han kommer hjem, er han nødt til at hvile. Han kan ikke støvsuge, vaske gulve, slå græs, og kan ikke længere tage med ... i fritiden, som før var en stor fornøjelse. Han sover dårligt om natten med mange opvågninger.

Pt's gener og beskrivelse af egen funktionsevne stemmer overens med undersøgelser og røntgen fund.

2.5 Andre forhold end de helbredsmæssige

...

Pt er ordblind, er ufaglært,"

Af kommunalt notat af 21/8 2020 fremgår bl.a.:

"Misbrug:

Adspurgt til alkohol, oplyser [klageren], at han får en øl hverdag og det har han gjort altid. Det er en fast tradition når han er ... med sine venner i fritiden.

Adspurgt til rygning, oplyser [klageren], at han ryger mellem 30 - 40 cigaretter. Det varierer lidt, da han ikke ryger så meget når er i virksomhedspraktikken.

...

Medicin: Adspurgt til borgers brug af medicin, oplyser [klageren], morfin (Brusetabletter) kun ved yderst nødvendighed, Panodiler af højeste dosis."

Af rehabiliteringsteamets indstilling af 6/10 2020 fremgår bl.a.:

"[Klageren] er en mand på [i 40'erne] år. Han har været på ressourceforløbsydelse/kontanthjælp siden 01.11.2018 med to års varighed. ... [Klageren] er ufaglært, han blev sygemeldt fra sit arbejde som ... medarbejder d. 12.05.2017 på grund af kroniske lænderygsmærter og skulderlidelse. Som følge af dette, blev [klageren] opsagt fra sin stilling i september 2017. [Klageren] var ansat i ansættelsesforholdet fra 2012 frem til han blev opsagt i 2017. [Klageren] har før seneste ansættelse, arbejdet som ... arbejder og truckfører på [Klageren] har derudover været ... i en kortere periode.

...

HVILKE PUNKTER FRA OVENSTÅENDE INDSTILLING ER DER ARBEJDET MED/IKKE ARBEJDET MED OG HVAD BLEV RESULTATET:

...

- [Klageren] er i virksomhedspraktik ved [praktiksted3], hvor han er oppe på tre timer fordelt på fire dage ugentligt. [Klageren] startede i praktikken d. 17.06.2019, hvor han startede på 7,30 timer ugentligt. [Klageren] er blevet forlænget i praktikken tre gange. Der bliver taget hensyn til [klagerens] skånehensyn og det har været muligt for ham at øge i tid, over forlængelsesperioderne.

- [Klageren] har deltaget i coachforløb hos ..., hvor der har været arbejdet med nytænkning ift. arbejdsmarkedet samt at komme frem til jobmuligheder, hvor [klageren] kan gøre brug af hans funktionsevner, taget de kroniske ryglidelser i betragtning.

...

Rehabiliteringsteam møde den 06.10.2020

Sundhedskoordinator oplyser, at der er tale om en kronisk rygproblematik. Der er fundet slidgigtforandringer. Han har deltaget i forløb på ... Gigt- og rygcenter, hvor han beskrives motiveret. Der har også været en skulderproblematik, men egen læge nævner det ikke i sidste attest. Der er varige skånehensyn ift. ryg og skulder.

... [Klageren] ønsker et fleksjob. Det betyder meget for ham at have et arbejde. Han er stadig i praktik på [praktiksted3], som han trives i. Han har gode kontakter. Han har forhørt sig om et ... arbejde på ... og har forespurgt sig hos en Han kan ikke holde til havearbejde. Han mærker ikke meget til skulderen, men det er ikke væk. Det er ryggen, der begrænser ham i praktikken. Han friholdes for tunge løft. Han har arbejdet 12 timer i praktikken, men vil ikke afvise, at han med det rette match vil kunne arbejde lidt flere timer.

ET ENIGT REHABILITERINGSTEAM INDSTILLER TIL, AT DER BEVILGES VISITATION TIL FLEKSJOB

Rehabiliteringsteamet har i deres indstilling lagt vægt på, at sagen både helbreds- og arbejdsmæssigt belyst til, at der kan ske indstilling til fleksjob.

Helbredsmæssigt har Rehabiliteringsteamet lagt vægt på, at [klageren] fra 2012 til 2017 har arbejdet som ... medarbejder, men på basis af rygsmerter med periodevis udstråling til venstre ben sygemeldes [klageren] i maj 2017 og har efterfølgende deltaget i et ressourceforløb frem til nu.

Diagnostisk er der tale om vedvarende belastningsrelaterede lænderygggener, som [klageren] er grundig helbredsmæssig undersøgt for, hvor der er påvist degenerative forandringer i lænderyg-søjlen, men uden behov for kirurgi. Behandlingstilgangen har været konservativ og har deltaget i forløb på ... Gigt- og Rygcenter. [Klageren] har samtidig deltaget i smertetacklingsundervisning og øvelsesprogrammer og har ifølge lægen været til udredning for karpaltunnelsyndrom, men diagnosen blev frafaldet. Der har foruden ryggene været tale om lette afklemningssyndrom i venstre skulder, som er behandlet med blokader med god effekt.

Der er i tidligere ortopædkirurgisk speciallægeerklæring fra juni 2018 beskrevet i første omgang kraftige lænderygsmerter, der startede op mod brystryk og venstresidige skuldersmerter. I takt med at [klageren] har været sygemeldt er skuldergenerne aftaget, men smerter i lænderyg vedblevet. [Klageren] vil ifølge speciallægen kunne varetage lettere forfaldende arbejde på nedsat tid med vekslende arbejdsstillinger og belastning og varige skånehensyn, som ifølge speciallægen omfatter vekslende arbejdsstillinger, undgå tunge løft, foroverbøjet stilling og intet arbejde over skulderhøjde. [Klageren] vil ifølge speciallægen ikke kunne vende tilbage til hidtidige arbejde og formentlig ej heller fuldtidsarbejde.

Uddannelses- og beskæftigelsesmæssigt har Rehabiliteringsteamet lagt vægt på, at [klageren] er ufaglært, men har haft to lange ansættelsesforhold i sit arbejdsliv. Først som ... arbejder/truckfører og senest som ... medarbejder frem til sygemelding, hvor [klageren] efterfølgende opsiges fra jobbet. [Klageren] har således overvejende haft tungt fysisk ufaglært arbejde. ... Der har under tidligere sygemelding været iværksat 2 praktikker, hvor der bl.a. blev iværksat praktik ved [praktiksted1], men praktikken blev afbrudt efter ønske fra [praktiksted1], idet [klageren] ikke udviste interesse og motivation for praktikken. Der blev i stedet opstartet praktik ved [praktiksted2], hvor arbejdstiden blev optrappet fra 12 til 14 timer ugentligt med lettere ... lignende opgaver, socialt samvær herunder gå og cykelture med beboerne. Den reelle arbejdstid blev ved praktikkens afslutning vurderet til 1 ½ time om dagen, hvor pauser var fratrasket.

Der har efterfølgende under ressourceforløbet været iværksat coachende samtaler efterfulgt af ny praktik ved [praktiksted3] fra den 17.06.2020, som stadig består. Der er tale om en række forskellige opgaver med at efterse [aktivitets]banen, hjælp med udstillinger, samle affald og holde udenoms arealer. Arbejdstiden er optrappet fra 6 timer ugentligt til nu 12 timer, som [klageren] oplever absolut max. Effektiviteten på [klagerens] arbejde er god i de opgaver, han har rutine i og

han kan magte med ryggen. Effektiviteten falder når der er større ting eller mange ting der skal flyttes. Der er givet stabilt fremmøde, men har under covid 19 været hjemsendt.

Det er Rehabiliteringsteamets vurdering, at tilstanden fra lægelig side må betragtes som stationær med behandlingsmulighederne udtømte. Rehabiliteringsteamet vurderer, at [klageren] er betydeligt begrænset, og arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat, hvilket overvejende kan tillægges ryglidelsen, hvor der er tale om mangeårigt rygbelastende arbejde og nedslidning af ryg til følge. Dertil skal der tages hensyn til v. skulder. Der er samtidig lagt vægt på, at til trods for manglende uddannelsesmæssig baggrund har [klageren] ernæret sig stabilt på arbejdsmarkedet frem til omkring 2017 og har efterfølgende igennem ressourceforløbet deltaget i praktikker, hvor [klageren] i aktuelle praktik udviser gode kompetencer og evner, der med fordel kan anvendes bredt på arbejdsmarkedet. Baseret på de lægelige oplysninger sammenholdt med resultatet af indsatserne, kan Rehabiliteringsteamet ikke pege på yderligere indsatser, som vil kunne udvikle funktions- og arbejdsevnen udover fleksjobniveau.

3.1 MÅL (hvis der ikke foreligger et fleksjob – herunder udviklingsmuligheder)

Beskæftigelsesmål (aftalt på rehabiliteringsmødet):

[Klageren] har et stort ønske om at fortsat bidrage på arbejdsmarkedet, gerne som ... medhjælper som i aktuelle praktik. ... Der er brug for skiftende arbejdsstillinger og intet rygbelastende arbejde og ingen tunge løft og ikke foroverbøjet stilling. Samt skånehensyn overfor v. skulder.

3.2 FLEKSJOB (hvis der foreligger et fleksjob)

PROGRESSION (beskriv mulighed for progression)

[Klageren] har i praktikken givet fremmøde i 12 timer med vekslende effektivitet. Der er forventning om, at i takt med at der kommer ro på situationen, og der sker et godt jobmatch, vil arbejdstiden kunne øges inden for rammerne i et fleksjob."

Af bevilling af fleksjob af 7/10 2020 fremgår bl.a.:

"Jobcenteret har d. 07.10.2020 besluttet, at du er berettiget til et fleksjob.

Vi har vurderet, at din arbejdsevne er væsentligt og varigt begrænset, og at du derfor ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse på normale vilkår. Vi har i den forbindelse fundet, at alle andre foranstaltninger er blevet afprøvet.

Vi vurderer, at din arbejdsevne er nedsat på følgende måde: Rehabiliteringsteamet vurderer, at [klageren] er betydeligt begrænset, og arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat, hvilket overvejende kan tillægges ryglidelsen, hvor der er tale om mangeårigt rygbelastende arbejde og nedslidning af ryg til følge. Dertil skal der tages hensyn til v. skulder.

Vi har lagt vægt på følgende lægelige oplysninger: Der er i tidligere ortopædkirurgisk speciallægeerklæring fra juni 2018 beskrevet i første omgang kraftige lænderygsmerter, der startede op mod brystryg og venstresidige skuldersmerter. I takt med at [klageren] har været sygemeldt er skuldergenerne aftaget, men smerter i lænderyg vedblevet. [Klageren] vil ifølge speciallægen kunne varetage lettere forfaldende arbejde på nedsat tid med vekslende arbejdsstillinger og belastning og varige skånehensyn, som ifølge speciallægen omfatter vekslende arbejdsstillinger, undgå tunge løft, foroverbøjet stilling og intet arbejde over skulderhøjde. [Klageren] vil ifølge speciallægen ikke kunne vende tilbage til hidtidige arbejde og formentlig ej heller fuldtidsarbejde. Det er Rehabilite-

Ankenævnet for Forsikring

30.

98440

ringsteamets vurdering, at tilstanden fra lægelig side må betragtes som stationær med behandlingsmulighederne udtømte."

Af klagerens ansøgning af 12/11 2020 fremgår bl.a.:

"4. Hvordan er din helbredstilstand nu? ... X Uændret

Hvordan forhindrer symptomerne dig i at arbejde? Rygsmerter med udstråling til benene."

Af funktionsskema til ansøgning af 12/11 2020 fremgår bl.a.:

1. Afkryds om du er i stand til at:		
Gå	Nej ☒ Ja	Hvis ja, timer / minutter ad gangen? : timer 15 minutter
Sidde	Nej Ja	Hvis ja, timer / minutter ad gangen? : timer 30 minutter
Stå	Nej Ja	Hvis ja, timer / minutter ad gangen? : timer 30 minutter
Cykle	Nej Ja	Hvis ja, timer / minutter ad gangen? : timer ? minutter
Køre bil	Nej Ja	Hvis ja, timer / minutter ad gangen? : timer 30 minutter

...

2. Kan du efter skaden gå på stiger, trapper, ujævnt underlag m.v.? Nej ...

3. Kan du efter skaden bøje dig fremover? ... Ja. I begrænset omfang uddyb: lidt, men ikke som tidligere.

4. Kan du efter skaden bøje dig bagover? ... Ja. I begrænset omfang uddyb: Som 3.

5. Kan du efter skaden bøje dig til siden? Nej

6. Kan du efter skaden sidde på hug? Nej

7. Kan du efter skaden strække armene over skulderhøjde?

Højre arm: ... Ja

Venstre arm: ... Ja

8. Kan du efter skaden løfte noget over skulderhøjde?

Højre arm: ... Ja I begrænset omfang uddyb: Slet ikke som før.

Venstre arm: ... Ja I begrænset omfang uddyb: Slet ikke som før.

9. Hvor tung en genstand er du i stand til at løfte efter skaden? Rygsmerter begrænser løft.

10. Er der huslige gøremål, du efter skaden er forhindret i at udføre? ... Ja ... Havearbejde, gulv-vask (gjorde jeg før) + mange andre ting.

...

14. Er du forhindret i at udføre erhvervsaktiviteter, som du kunne før skaden? ... Ja ... I begrænset omfang, uddyb: Rygsmerter, svære.

...

20. Har du efter skaden daglige gener? ... Ja ... Smerter. Se tidligere fremsendte.

21. Har du efter skaden dage uden gener? Nej

22. Hvor mange dårlige dage har du på en måned? Alle dage.

23. Beskriv en typisk dag fra morgen til aften Må holde mange pauser i husholdning som hustru laver det meste af. Ligger meget.

24. Er der forskel på dine dage i løbet af ugen? ... Ja ... Smerter veksler men altid til stede.

25. Hvor mange dage om ugen hindrer dine symptomer / gener dig i at udføre almindelige dagligdags gøremål, købe ind eller gøre rent? Alle.

26. Har du efter skaden indlærings- eller koncentrationsbesvær? ... Smerter giver koncentrationsbesvær."

Af godkendelse af fleksjob af 22/4 2021 fremgår bl.a.:

"... kommune har godkendt, at der pr. 26.04.2021 etableres et fleksjob jf. LAB § 70 til ovenstående.

...

Arbejdsevnevurdering:

Stillingsbetegnelse: ... medarbejder

Jobindhold: Diverse opgaver på

Jobcentret vurderer, at den ansattes arbejdsevne i det konkrete fleksjob er: 15 timer pr. uge

Med en arbejdsintensitet på: 70%

Begrundelse: Arbejdsintensiteten er fastsat ud fra tidligere afprøvning i forbindelse med visitering til fleksjob.

Særlige hensyn: Skiftende arbejdsstillinger. Ikke rygbelastende arbejde og tunge løft. Nedsat gangdistance.

På baggrund af ovenstående er det Jobcentrets vurdering, at [klagerens] arbejdsevne i arbejdet som ... medarbejder udgør 10,5 løntimer pr. uge.

Aktuelt vurderes [klageren] at have en resterhvervsevne på 0 timer om ugen, der skal tilstræbes udnyttet i progression i nærværende fleksjob eller i fleksjob nr. 2."

Af police af 1/7 1996 fremgår bl.a.:

"Årlig invaliderente: *100.000* kr.

...

Invaliderenten udbetales, hvis forsikredes erhvervsevne inden forsikringstidens udløb nedsættes i en sådan grad, at udbetalingsbetingelserne er opfyldte, jfr. vilkårenes afsnit om nedsat erhvervsevne.

...

Præmiefritagelse ydes, hvis forsikredes erhvervsevne inden forsikringstidens udløb nedsættes i en sådan grad, at betingelserne for præmiefritagelse er opfyldte, jfr. vilkårenes afsnit om nedsat erhvervsevne."

Af forsikringsbetingelser 5716-2 af januar 1987 fremgår bl.a.:

"8. Tab af erhvervsevne

A Fritagelse for præmiebetaling

1. Forsikringstageren har ret til præmiefritagelse, hvis forsikredes erhvervsevne nedsættes med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne.

2. Tab af erhvervsevne bedømmes efter reglerne i punkterne B - E.

3. Præmiefritagelse påbegyndes, når nedsættelsen af erhvervsevnen uden afbrydelse har varet i 3 måneder, og fortsætter, så længe erhvervsevnen er nedsat med 2/3 eller mere.

4. Topdanmark kan til enhver tid forlange dokumentation for, at erhvervsevnen er nedsat.
5. Genvindes erhvervsevnen, således at betingelserne for præmiefritagelse ikke længere er til stede, skal der igen betales fuld præmie.

B Hvilke skader er dækket

1. Forsikringen giver ret til præmiefritagelse og/eller forsikringsydelsen ved erhvervsevnetab, hvis forsikredes erhvervsevne som følge af sygdom eller ulykkestilfælde bliver nedsat med 2/3 eller mere, jfr. punkterne D og E.

2. Fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed sker på grundlag af en lægelig vurdering og oplysninger om, hvad forsikrede er i stand til at tjene, når erhvervsudygtigheden tages i betragtning. Bedømmelse af indtægtsmulighederne sker under hensyntagen til forsikredes nuværende helbredstilstand, uddannelse og de funktioner, der indgik i forsikredes tidligere virksomhed, idet arbejdsmulighederne skal bedømmes både inden for forsikredes eget fag, tidligere arbejdsområde og inden for beslægtede eller egnede erhverv. Bedømmelsen er med andre ord ikke begrænset til forsikredes hidtidige beskæftigelse.

Herefter sker fastsættelsen af graden af erhvervsudygtighed ved en sammenligning af indtægtsmulighederne med en normal arbejdsindtægt for en person på samme alder med lignende uddannelse i samme egn.

...

D Invaliderende/invaliddepension

Hvis forsikringen omfatter invaliderende eller invaliddepension, sker udbetaling efter følgende regler, såfremt forsikredes erhvervsevne nedsættes med 2/3 eller mere af den fulde erhvervsevne.

1. Størrelsen af invaliderenten fremgår af policen.

2. Invaliderenten er tegnet med en karenstid på 3 måneder.

Karenstidens begyndelse regnes fra det tidspunkt, hvor forsikrede i øvrigt opfylder betingelserne for udbetaling af forsikringsydelse ved erhvervsevnetab, jf. pkt. 8 B.

3. Udbetalingen sker månedsvis forud fra det tidspunkt, hvor erhvervsevnen uafbrudt har været nedsat med 2/3 eller mere i karenstiden.

4. Udbetalingen fortsætter under forudsætning af, at forsikredes erhvervsevne ikke ved lægelig behandling, omskoling, genoptræning, uddannelse eller i øvrigt bedres i en sådan grad, at forsikrede ikke længere er berettiget til at modtage forsikringsydelse ved erhvervsevnetab, jf. pkt. 8 B.

Forsikrede skal underrette Topdanmark, hvis helbredstilstanden bedres."

Nævnet udtaler:

Klageren, som er født i 1970'erne, arbejdede på fuld tid med fysisk hårdt arbejde frem til sin sygemelding den 12/5 2017 som følge af rygggener. Han blev opsagt fra sit arbejde i september 2017. Han var i arbejdsprøvning ved praktiksted1 fra den 30/4 2018 med 12 timer om ugen fordelt på 4 dage, hvor han skulle holde udenomsarealerne, herunder opsamle papir med snapper, rive i bede og feje. Praktikken blev afbrudt af praktikstedet den 23/5 2018. Han startede ved diætist den 17/10 2018 med henblik på vægttab, og i november 2018 havde han tabt sig 4 kg, og han trænede 2 gange om ugen af ca. 10 minutters varighed. Klageren var i praktik

ved praktiksted² fra den 18/6 2018 til den 16/9 2018. Han startede med at arbejde 12 timer om ugen, fordelt på 4 dage. Fra den 14/8 2018 trappede han op i tid og arbejdede ved praktikkens afslutning 14 timer om ugen. Arbejdsgangene bestod i forefaldende arbejde bl.a. af spartling af huller i vægge, hænge billeder op, rengøring af vogne, opfyldning af hygiejneartikler, gå- og cykelture med beboere, udendørs vanding m.v. Fra den 17/6 2019 til den 11/10 2020, var klageren i praktik ved praktiksted³, hvor han blandt andet havde opgaver i form af at laminere skilte og hæfter, holde udendørsarealerne, efterse og foretage reparationer af en aktivitetsbane, rense og rengøre kaffeautomat, opsamle affald og gøre klar til foredrag. Klageren var hjemsendt på grund af Covid 19-pandemien fra 12/3 2020 til 24/5 2020. Den 8/8 2019 arbejdede han 6 timer ugentligt, fordelt på 2 timer 3 dage om ugen. Den 26/9 2019 trappede han op til 7 timer ugentligt og fra den 11/11 2019 til 7 ½ timer ugentligt. Den 6/9 2020 blev det aftalt, at han skulle trappe op til 10 timer ugentligt og fra juni 2020 arbejdede han 12 timer ugentligt, fordelt på 4 dage om ugen og fri om onsdagen. Den 7/10 2020 blev klageren bevilget fleksjob, og den 22/4 2021 godkendte kommunen ansættelse i fleksjob pr. 26/4 2021 med 15 timer om ugen, 70 % effektivitet og skånehensyn i form af skiftende arbejdsstillinger, ikke rygbelastende arbejde og tunge løft og nedsat gangdistance. Klageren har varige gener i form af svære rygsmerter med udstråling til benene og heraf følgende søvnbesvær og koncentrationsbesvær samt lettere gener i venstre skulder.

Selskabet har ydet dækning for invaliderende på midlertidigt grundlag samt præmiefritagelse fra 1/8 2017 til 1/12 2018, hvor selskabet overgik til en vurdering af den generelle erhvervsevne.

Klageren kræver, at selskabet yder dækning samt præmiefritagelse fra den 1/12 2018 og frem, da hans generelle erhvervsevne har været og er nedsat med mindst 2/3. Han har anført, at han har betydelige kroniske rygggener med heraf følgende nedsat bevægelighed i alle retninger, hvilket begrænser ham erhvervsmæssigt. Selv mindre belastninger medfører forværring, herunder gåture, fastlåste stillinger, såsom at stå stille eller køre bil, samt almindelige husholdningsopgaver. Han har nedsat hukommelse og koncentration, særligt ved stærke smerter, samt påvirket

søvn og øget træthed. Han er ufaglært og ordblind. Henset til sit helbred, sin alder, tidligere erfaringer og kompetencer er han blevet afprøvet bredt og relevant og under hensyntagen til rette skånehensyn. Således var skånebehovene opfyldt hos praktiksted2 og i nuværende fleksjob, hvor han har været ansat i over 1 år. Han har været igennem et længerevarende afklaringsforløb, hvor han har afprøvet forskellige arbejdstider og adskillelige arbejdsopgaver. Trods relevant arbejdsprøvning under hensyntagen til skånehensyn har klageren størstedelen af tiden alene arbejdet mellem 12-15 timer om ugen, med en effektivitet på 9-10,5 timer ugentligt, svarende til en nedsættelse på mere end 2/3 tid. Selvom man ved praktiksted2 fandt, at der var udviklingspotentiale, så var der fortsat tale om en meget nedsat effektiv erhvervsevne, og der var langt op til en effektiv arbejdstid på mere end 1/3 tid. Klageren har anført, at han har overholdt sin tabsbegrænsningspligt, da han har været afprøvet i relevante funktioner. Han har også anført, at det langt fra er sikkert, at han kunne øge sin effektive arbejdstid til mere end 1/3 af fuld tid ved et vægttab. Han har anført, at det er uden betydning for hans erhvervsevne, at han ryger mellem 30-40 cigaretter om dagen.

Selskabet har anført, at klagerens generelle erhvervsevne ikke længere er nedsat med mindst 2/3 pr. 1/12 2018. Klageren har ikke udstrålende smerter af betydning, og der er ingen neurologiske udfald. Samlet set er der tale om en relativ fredelig tilstand rygmæssigt, hvor vægttab og ophør med rygning vil kunne bedre tilstanden yderligere. I ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 28/6 2018 beskrives det, at klageren ikke er i optimal behandling, idet han vurderes at have behov for vægttab og deraf aflastning af ryg. Af de kommunale akter fremgår det, at klageren ryger 30-40 cigaretter dagligt, og selskabet har anført, at rygning har betydning for ryglidelsen. Klageren har desuden ikke bevist, at hans erhvervsevne i et arbejde fuldstændig fritaget for rygbelastning skulle være nedsat mindst 2/3. De tre arbejdsprøvnings har alle haft elementer af rygbelastende funktioner, og klageren har ikke kunnet udnytte sin resterhvervsevne optimalt. Selskabet er af den opfattelse, at klagerens motivation i arbejdsprøvningsperioder har været nedsat. Klageren har fået fleksjob på 15 timer ugentligt, hvilket er 3 timer mere end i den seneste virksomhedspraktik.

Af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 28/6 2018 fremgår det, at "Dertil må man dog antage, at en grad af pt's vedvarende ryggener stammer fra pt's abdominale adipositas. Pt. er for nuværende tidspunkt lægeligt færdigbehandlet og udredt. Det er oplyst til pt. at han med fordel kan forestå vægttab om muligt 20 kg ned. Der er ingen garanti for, at dette vil kunne aflaste pt's symptomer, men vil gå med til at forebygge tiltagende gener på sigt. Pt. er ikke i optimal behandling: Pt. vurderes at have behov for diætist med henblik på behov til vægttab og deraf aflastning af ryg. Pt. kan på nuværende tidspunkt ikke træne fysisk med gang, cykling og løb eller hjemmetræning ... Pt. vurderes ikke at kunne varetage hidtidige arbejde og formentlig ej heller fuldtidsarbejde. Pt. vurderes at kunne foretage lettere forefaldende arbejde på nedsat tid med vekslende arbejdsstillinger og belastning og varige skånehensyn. Skånehensynene er som beskrevet ovenfor: Vekslende arbejdsstilling, undgå tunge løft, foroverbøjet stilling samt intet arbejde over skulderhøjde ... Patienten vurderes ikke at have gavn af kirurgisk behandling ... Pt. kan påbegynde delvis raskmelding. Fungerer p.t. 12 timer/uge i ovennævnte jobpraktik. Om han kan yderligere raskmeldes, vil bero på en subjektiv vurdering i forhold til ovenstående og fortsat jobprøvning".

Af lægeattest til rehabiliteringsteamet af 26/6 2020 fremgår det, at "Pt. har ikke en særlig lang gangdistance. Har brug for skiftende arbejdsstillinger, og intet rygbelastende arbejde, ingen tunge løft ... Pt. har job på [praktiksted3] og er meget glad herfor. Han er nu oppe på at arbejde 3 timer dgl 4 dage ugentlig. Når han kommer hjem, er han nødt til at hvile. Han kan ikke støvsuge, vaske gulve, slå græs, og kan ikke længere tage med ... i fritiden, som før var en stor fornøjelse. Han sover dårligt om natten med mange opvågninger".

Af rehabiliteringsteamets indstilling til fleksjob af 6/10 2020 fremgår det, at klageren "er stadig i praktik på [praktiksted3], som han trives i ... Det er ryggen, der begrænser ham i praktikken. Han friholdes for tunge løft. Han har arbejdet 12 timer i praktikken, men vil ikke afvise, at han med det rette match vil kunne arbejde lidt flere timer. ... Det er Rehabiliteringsteamets vurdering, at tilstanden fra lægelig side må betragtes som stationær med behandlingsmulighederne udtømte. Rehabiliteringsteamet vurderer, at [klageren] er betydeligt begrænset, og arbejdsevnen er varigt og væsentligt nedsat, hvilket overvejende kan tillægges ryglidelsen, hvor der er

tale om mangeårigt rygbelastende arbejde og nedslidning af ryg til følge. Dertil skal der tages hensyn til v. skulder ... [Klageren] har i praktikken givet fremmøde i 12 timer med vekslende effektivitet. Der er forventning om, at i takt med at der kommer ro på situationen, og der sker et godt jobmatch, vil arbejdstiden kunne øges inden for rammerne i et fleksjob".

I funktionsskema til ansøgning af 12/11 2020 har klageren oplyst om, at han kan gå i 15 minutter ad gangen samt sidde, stå og køre bil i 30 minutter ad gangen. Han kan ikke gå på stiger, trapper, ujævnt underlag, sidde på hug eller bøje sig til siden. Han er lidt begrænset i forhold til at bøje sig fremover og bagover.

Nævnet finder, at selskabet var berettiget til at overgå til en vurdering af den generelle erhvervsevne pr. 1/12 2018, idet klagerens tilstand har stabiliseret sig i en sådan grad, at der kan foretages en vurdering af, om klageren har et længerevarende erhvervsevnetab.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det af ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af 28/6 2018 fremgår, at klageren var færdigbehandlet, samt at det af rehabiliteringsteamets indstilling af 6/10 2020 fremgår, at tilstanden fra lægelig side må betragtes som stationær.

Efter almindelige forsikringsretlige principper er det klageren, som skal bevise, at hans generelle erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3 pr. 1/12 2018 og frem.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at klageren ikke har bevist, at hans generelle erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, og at han med de rette skånehensyn vurderet i forhold til det brede arbejdsmarked ikke vil være i stand til at arbejde og tjene mere end 1/3 af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder i samme egn.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at klageren har varige gener i form af rygsmerter med udstråling til benene, heraf følgende søvnbesvær og koncentrationsbesvær og lettere gener i venstre skulder.

Nævnet har også lagt vægt på karakteren af klagerens skånehensyn i form af skiftende arbejdsstillinger, ikke rygbelastende arbejde og tunge løft og nedsat gangdistance, og at skånehensynene ikke tilsiger, at han ikke skulle kunne arbejde mere end 1/3 på det brede arbejdsmarked.

Nævnet har videre lagt vægt på, at klageren ved arbejdsprøvningsopgaverne blandt andet havde arbejdsopgaver i form af spartling af huller i vægge, hænge billeder op, rengøring af vogne, opfyldning af hygiejneartikler, holde udendørsarealer og opsamle affald, efterse og foretage reparationer af en aktivitetsbane og gøre klar til foredrag, hvilket medfører en vis fysisk belastning af klagerens ryg og skulder, hvorfor hans skånehensyn ikke synes fuldt ud tilgodeset.

Nævnet har desuden lagt vægt på, at klageren – til trods for at skånehensynene ikke var fuldt ud tilgodeset – i praktik fra den 18/6 2018 til den 16/9 2018 arbejdede 12 timer om ugen, og at han var i stand til at trappe op til 14 timer om ugen. Ligeledes var han i praktik fra den 17/6 2019 til den 11/10 2020 i stand til at trappe op fra 6 timer ugentligt til 12 timer ugentligt.

Nævnet har tillige lagt vægt på, at det fremgår af rehabiliteringsteamets indstilling til fleksjob af 6/10 2020, at klageren havde givet fremmøde i 12 timer med vekslende effektivitet i praktiken, og at der var forventning om, at "i takt med at der kommer ro på situationen, og der sker et godt jobmatch, vil arbejdstiden kunne øges inden for rammerne i et fleksjob".

Det kan ikke føre til andet resultat, at klageren pr. 26/4 2021 blev ansat i fleksjob med 15 timer ugentligt med 70% effektivitet, da klagerens stilling fortsat er indenfor et område, hvor hans skånehensyn ikke fuldt ud vil kunne tilgodeses.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Ankenævnet for Forsikring

38.

98440

Klageren får ikke medhold.

Jens Kruse Mikkelsen

formand